

Social- försäkringen i siffror 2009

Försäkringskassan

**Social-
försäkringen
i siffror
2009**

Försäkringskassan 2010
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-358-0
Grafisk produktion: Kristina Malm
Tryckeri: Åtta.45 Tryckeri AB

Försäkringskassan
Huvudkontoret
103 51 Stockholm
Telefon 08-786 90 00
E-post: huvudkontoret@forsakringskassan.se
Läs mer om socialförsäkringen på Försäkringskassans
hemsida www.forsakringskassan.se

Socialförsäkringen i siffror 2009 kan beställas via
Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.
Priset är 120 kronor exklusive moms och porto.

Förord

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag inom ramen för socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar och betalar ut.

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. Den omfattade år 2008 cirka 459 miljarder kronor, eller motsvarande 15 procent av bruttonationalprodukten (BNP).

Socialförsäkringen beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom med mera. De regeländringar som skett i socialförsäkringen sedan 2008 redovisas översiktligt i ett särskilt avsnitt.

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med *Socialförsäkringen i siffror 2009*. Marie Mulder har varit redaktör med assistans av Parviz Ghaemian.

Stockholm i januari 2010

Adriana Lender
Generaldirektör

Socialförsäkringens finansiella omfattning 8

Socialförsäkringens utgifter **8**

Socialförsäkringens finansiering **13**

Registrerade försäkrade 15

Ekonomisk trygghet för familjer och barn 18

Föräldrapenning **18**

Tillfällig föräldrapenning **22**

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption **24**

Havandeskapspenning **26**

Barnbidrag **27**

Vårdbidrag **28**

Barnpension och efterlevandestöd till barn **31**

Underhållsstöd **32**

Bostadsbidrag **34**

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning 36

Sjukpenning **36**

Arbetslivsinriktad rehabilitering **39**

Sjukersättning och aktivitetsersättning **41**

Ohälsotalet **46**

Närståendepenning **47**

Arbetsskadeersättning **48**

Handikappersättning **50**

Assistansersättning **52**

Bilstöd **53**

Tandvård **54**

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m. 56

Ålderspension **56**

Äldreförsörjningsstöd **59**

Bostadstillägg till pensionärer, personer med sjuk- och aktivitetsersättning m.fl. **60**

Efterlevandepension till vuxna **63**

Intjänat pensionsunderlag **66**

Regeländringar sedan 2008 70

Publicerat av Försäkringskassan 78

Inledning

Försäkringskassan administrerar socialförsäkringen vars syfte är att ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden. I socialförsäkringen ingår därför försäkringar och bidrag till barnfamiljer, till sjuka, till personer med funktionsnedsättning och till de äldre. Med socialförsäkring avses här de försäkringar och bidrag som Försäkringskassan administrerar och betalar ut.

Sveriges befolkning uppgick i slutet av år 2008 till drygt 9,3 miljoner invånare. Av dessa var närmare 1,7 miljoner personer yngre än 16 år. Alla som bor eller arbetar i Sverige omfattas av den svenska socialförsäkringen. Svenska och utländska medborgare som är 16 år eller äldre och är bosatta i Sverige är försäkrade enligt lagen om allmän försäkring (AFL). Dessa personer är registrerade hos Försäkringskassan och år 2008 motsvarade det omkring 7,5 miljoner personer.

År 2008 var socialförsäkringens utgifter 459 miljarder kronor, vilket motsvarade närmare 15 procent av BNP. Lite mer än hälften av utgifterna gick till ålderspensionärer och efterlevande, närmare en tredjedel till sjuka och funktionshindrade och resterande del till barn och familjer samt till administration.

Socialförsäkringen beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom med mera. Några av de mått som beskrivs för ett antal försäkringar och bidrag är antal mottagare, utbetalt belopp och genomsnittlig ersättning.

Försäkrade har olika behov av socialförsäkringen och nyttjar den på olika sätt. Därför redovisas Socialförsäkringen i siffror fördelat på kön och ålder, samt i vissa fall på födelseregion och län.

På Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se, finns en PDF-version av boken samt ett diagramunderlag som länkar till den underliggande statistiken. Ytterligare statistikuppgifter finns även på Försäkringskassans hemsida för officiell och annan statistik, <http://statistik.forsakringskassan.se/>. Frågor om statistiken kan också ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Läsanvisningar

För varje försäkring och bidrag som är inkluderad i Socialförsäkringen i siffror 2009 finns en regelruta. Denna ska på ett överskådligt och lättbegripligt sätt hjälpa läsaren att sätta statistiken i sitt sammanhang och är inte att betrakta som ett formellt regelverk för den försäkring eller bidrag den avser. I de fall där regelverket har ändrats under året redovisas de regler som gällde senast under det aktuella året. Formell information om regelverket finns på Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se.

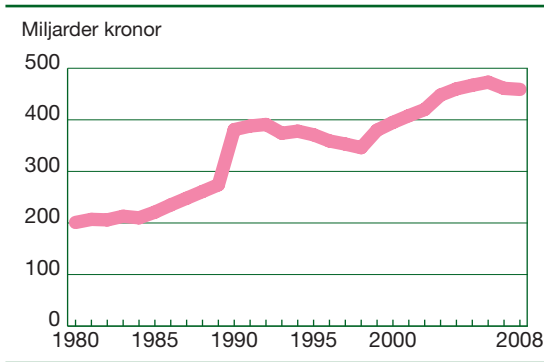
Alla uppgifter om utgifter, medelbelopp, medel antal dagar med mera är avrundade. Totaluppgifter eller uppgifter för samtliga individer bygger däremot på beräkningar av icke-avrundade värden.

För beräkning av storleken på inkomstrelaterade dag ersättningar vid till exempel sjukpenning, havandeskapspenning och föräldrapenning multipliceras ersättningsnivån (80 eller 75 procent) med en så kallad omräkningsfaktor som år 2008 är 0,97. Nivån på omräkningsfaktorn fastställs av riksdagen. Ersättningen vid inkomstrelaterade dag ersättningar är därför *knappt* 80 eller 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

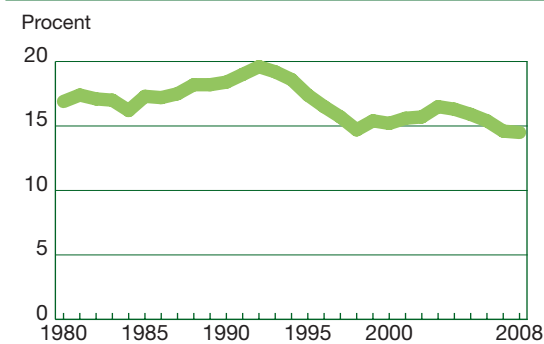
Socialförsäkringens finansiella omfattning

Socialförsäkringens utgifter

I socialförsäkringens utgifter ingår försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka, till personer med funktionsnedsättning och till äldre samt utgifter för administration.

Socialförsäkringens utgifter i 2008 års priser. År 2008 var socialförsäkringens utgifter sammanlagt 459 miljarder kronor. Sedan år 1980 har utgifterna ökat med 56 procent (uttryckt i 2008 års priser). Mellan år 1992 och 1998 minskade utgifterna, främst på grund av utgiftsdämpande regeländringar såsom sänkta ersättningsnivåer samt införande av sjuklöneperiod och karenssdag i sjukförsäkringen. Utgiftsökningen från år 1999 beror bland annat på de snabbt stigande utgifterna för sjukförsäkring och ålderspension. År 1999 infördes även en statlig ålderspensionsavgift, där staten betalar in pensionsrätt för personer med till exempel sjukpenning och föräldrapenning.

Socialförsäkringens utgifter i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP). Utbetalningarna från socialförsäkringen är en betydande del av samhällsekonomin. År 2008 motsvarade dessa utbetalningar nästan 15 procent av BNP, vilket är en något lägre nivå än under 1980-talet och större delen av 1990-talet.

Utgiftsområde/Förmån	2006	2007	2008
<i>Ekonomisk trygghet för familjer och barn</i>			
Föräldraförsäkring ¹	26 094	27 662	29 212
Barnbidrag	23 611	23 516	23 389
Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar	3 598	3 377	3 223
Vårdbidrag	2 625	2 637	2 679
Underhållsstöd	4 038	3 888	3 724
Barnpension m.m.	1 027	1 009	1 003
Pensionsrätt för barnår	4 452	4 592	4 833
Adoptionskostnadsbidrag	35	28	28
Totalt	65 479	66 710	68 091
<i>Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp</i>			
Sjukförsäkring ²	36 660	31 729	26 608
Sjukvårdsförmåner m.m.	3 384	3 732	4 229
Sjuk-/aktivitetsersättning	70 178	68 360	69 633
Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning	3 962	4 096	4 359
Handikappersättning	1 171	1 174	1 192
Arbets-skadeersättning	6 005	5 918	5 425
Bilstöd	257	245	200
Assistansersättning	16 084	18 171	19 858
Övrig ersättning	8	8	7
Totalt	137 709	133 433	131 510
<i>Ekonomisk trygghet vid ålderdom</i>			
Ålderspension	197 702	206 451	219 352
Efterlevandepension	15 813	15 702	15 697
Bostadstillägg till ålderspension m.m.	7 448	7 263	7 113
Åldreförsörjningsstöd	419	402	437
Övriga pensioner	78	50	47
Totalt	221 460	229 868	242 645
<i>Annan utbetalning</i>			
Aktivitetsstöd	11 755	6 372	6 738
Dagpenning VPL	3	3	3
Familjebidrag VPL	28	28	41
Övrigt	25	23	22
Totalt	11 811	6 426	6 805
<i>Administration³</i>			
	10 832	9 435	9 737
Totalt	447 292	445 873	458 788

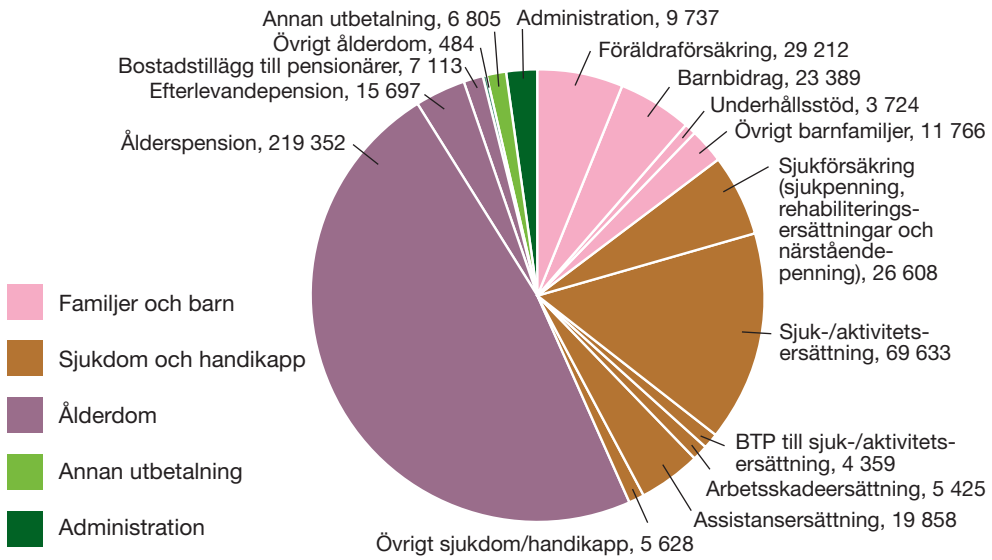
¹ Inkluderar föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, havandeskapspenning med mera.

² Inkluderar sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning med mera.

³ Inkluderar även AP-fondernas och premiepensionens kostnadsersättningar och interna förvaltningskostnader.

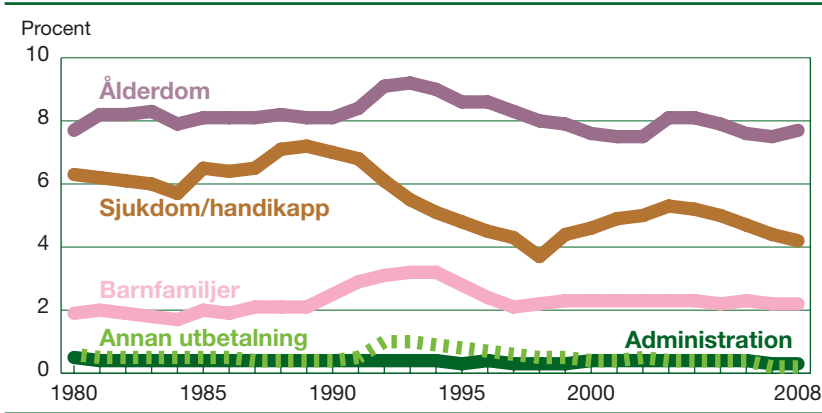
Socialförsäkringens utgifter 2006–2008 i miljoner kronor (löpande priser). De totala utgifterna har ökat med närmare 3 procent år 2008 jämfört med 2007. För ett utgiftsområde, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, har utgifterna minskat. Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid ålder-

dom har ökat, vilket bland annat förklaras av att de stora födelse-årgångar födda på 1940-talet börjar gå i pension. Bland dessa nytillkomna ålderspensionärer finns även fler än tidigare som har ett långt yrkesliv bakom sig och som därför får högre pension i genomsnitt.

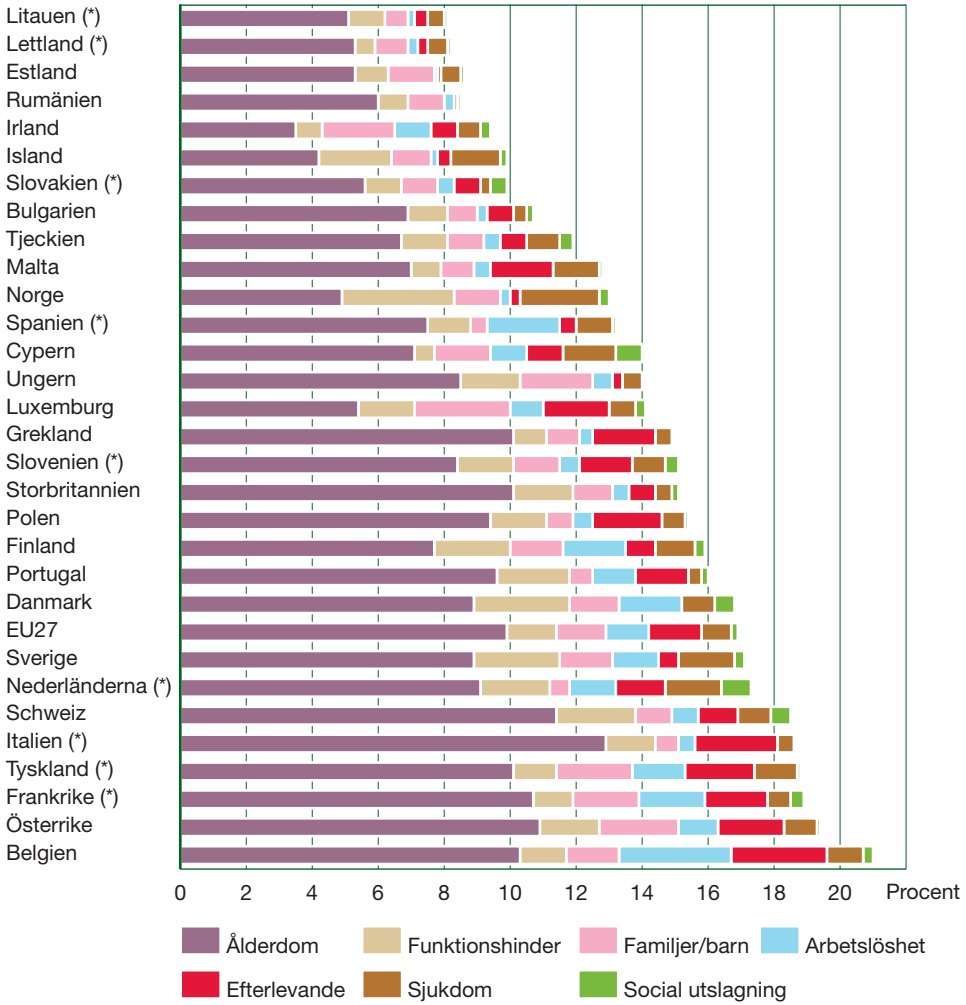
Utgifternas fördelning 2008 (miljoner kronor). Lite mer än hälften av socialförsäkringens utgifter (53 procent eller 243 miljarder kronor) gick till ålderspensionärer och efterlevande. Totalt 29 procent (132 miljarder kronor) gick till sjuka och personer med funktionsned-

sättning. Till barnfamiljer gick 15 procent av utgifterna (68 miljarder kronor). Därutöver finns vissa andra ersättningar, främst inom arbetsmarknadsområdet (närmare 7 miljarder kronor). Resterande del var utgifter för administration (nästan 10 miljarder kronor).

Utgiftsområden i förhållande till BNP. Utgifterna för sjukdom och handikapp ökade under senare delen av 1980-talet, men sjönk därefter från drygt 7 procent av BNP år 1989 till närmare 4 procent av BNP år 1998. Nedgången berodde bland annat på minskad sjukfrånvaro, införande av sjuklöneperioden, sänkning av ersättningsnivåer samt att landstingen fick ta över kostnadsansvaret för läkemedel. Mellan 1998 och 2003 steg utgifterna i förhållande till BNP på grund av den ökade sjukfrånvaron.

Därefter har utgifterna återigen minskat. Ersättningar till barn och familjer ökade i förhållande till BNP i början av 1990-talet på grund av stora barnkullar. Under andra hälften av 1990-talet sjönk återigen utgifterna i förhållande till BNP och har därefter legat stabilt på drygt 2 procent. Utgifterna för ålderdom i förhållande till BNP har legat konstant runt 8 procent, med undantag för i början av 1990-talet då BNP sjönk medan ingen motsvarande sänkning av utgifterna för ålderdom skedde.

(*) Preliminära uppgifter

Källa: Eurostat (2008) Social expenditure database

Offentliga transfereringar i förhållande till BNP år 2006 i Sverige och andra europeiska länder.

Offentliga transfereringar innefattar förutom socialförsäkringen även arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd. Sveriges andel offentliga transfereringar till hushåll i förhållande till BNP är på samma nivå som EU-genomsnittet, 17 procent. De baltiska länderna

har bland de lägsta andelarna, mellan 8 och 9 procent. Det finns stora skillnader hur olika länder använder sig av offentliga transfereringar och direkta tjänster för att möta behoven inom socialförsäkringssystemet. Exempel på direkta tjänster är skattereduktioner och subventionerade daghemsplatser och de ingår inte i denna sammanställning.

Socialförsäkringens finansiering

Socialförsäkringen finansieras av avgifter, statliga medel samt av övriga inkomster, till exempel ersättningar från kommuner.

Miljoner kronor	Inkomster			Summa	Utgifter			Över-/underskott
	Avgifter	Statliga medel enl. lag	Övrigt		Utbetalningar	Admini- stration	Summa	
Föräldraförsäkring ¹	27 151	–	–	27 151	28 705	1 103	29 808	–2 657
Barnbidrag	–	23 618	–	23 618	23 389	229	23 618	–
Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.	–	3 488	–	3 488	3 223	265	3 488	–
Vårdbidrag	–	2 869	–	2 869	2 679	190	2 869	–
Underhållsstöd	–	2 417	1 699	4 116	3 724	392	4 116	–
Pensionsrätt för barnår	–	4 833	–	4 833	4 833	..	4 833	–
Sjukförsäkring ²	96 033	14 464	–	110 497	96 748	4 157	100 905	9 592 ³
Bidrag till landsting	–	1 000	–	1 000	1 000	..	1 000	–
Tandvård	–	4 072	–	4 072	3 867	205	4 072	–
Sjukvård i internationella förhållanden	–	409	–	409	361	48	409	–
Handikappersättning	–	1 280	–	1 280	1 192	88	1 280	–
Aktivitetsstöd	6 738	185	–	6 923	6 738	185	6 923	–
Arbetssskade- ersättningar m.m.	8 393	54	55	8 502	5 425	286	5 711	2 791
Bilstöd	–	231	–	231	200	31	231	–
Assistansersättning	–	16 160	3 856	20 016	19 858	158	20 016	–
Ålderspension								
Till/från AP-fonden	203 140	–	–193 948	9 192	199 206	1 371	200 577	–191 385
Till/från statsbudgeten	14 946	4 703	–	19 649	19 344	305	19 649	–
Premiepensionssystemet	28 371	–	–	28 371	826	315	1 141	..
Efterlevandepensioner	20 988	835	–	21 823	16 700	39	16 739	5 084
Bostadstillägg, BTP	–	11 830	–	11 830	11 472	358	11 830	–
Äldreförsörjningsstöd	–	439	–	439	437	2	439	–
Övriga ersättningar	15	87	56	158	148	10	158	–
Summa	405 775	92 974	–188 282	310 467	450 075	9 737⁴	459 812⁵	..

¹ Här ingår inte havandeskapspenningen vilken finansieras med sjukförsäkringsavgiften.

² Omfattar sjukpenning, rehabiliteringspenning och andra rehabiliteringsersättningar, sjuk- och aktivitetsersättning, havandeskapspenning samt närståendepenning.

³ Skillnaden mellan influten sjukförsäkringsavgift och de utgifter som denna enligt lag ska finansiera.

⁴ I denna ingår även AP-fondernas och premiepensionens kostnadsersättningar och interna förvaltningskostnader.

⁵ I denna ingår utgifter för landstingsmiljarden samt överföringar av pensionsrätt från AP-fonden till EU.

Socialförsäkringens inkomster och utgifter 2008 i miljoner kronor. År 2008 var inkomster av avgifter (sociala avgifter från arbetsgivare och egenföretagare, allmän pensionsavgift och statliga ålderspensionsavgifter) 406 miljarder kronor. Därtill var den del som finansieras av statliga medel (skatter) 93 miljarder kronor (eller

20 procent av utgifterna). Övriga inkomster, till exempel ersättningar från kommuner, motsvarar drygt en procent av utgifterna. AP-fonderna redovisade kraftiga realisationsförluster under året på grund av att de flesta aktierna förlorade värde. Detta redovisas på inkomstsidan i tabellen.

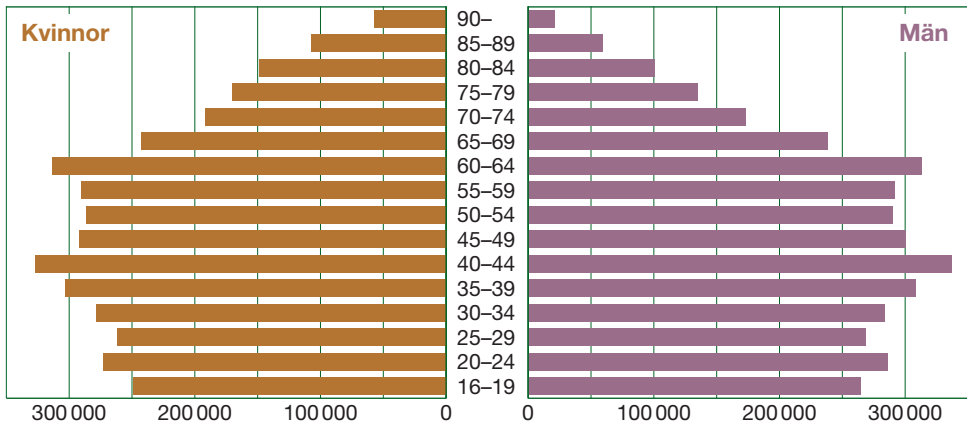
Avgiftssatser i procent	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ålderspensionsavgift ¹	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift ¹	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Sjukförsäkringsavgift							
– Arbetsgivaravgift	8,8	11,08	11,08	10,15	8,64	8,78	7,71
– Egenföretagare	9,53	11,81	11,81	11,12	9,61	9,61	7,93
Föräldraförsäkringsavgift ¹	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Arbetssskadeavgift ¹	1,38	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68
Arbetsmarknadsavgift							
– Arbetsgivaravgift	5,84	3,7	3,7	4,45	4,45	4,45	2,43
– Egenföretagare	3,3	1,16	1,16	1,91	1,91	1,91	0,5
Allmän löneavgift ¹	2,69	3,25	3,13	3,07	4,4	4,4	7,49
Arbetsgivaravgift totalt							
	32,82	32,82	32,7	32,46	32,28	32,42	32,42
Egenavgifter totalt							
	31,01	31,01	30,89	30,89	30,71	30,71	30,71

¹ Arbetsgivar- och egenavgifter har samma avgiftssats.

Lagstadgade avgifter till socialförsäkringen i procent av respektive avgiftsunderlag. Avgiftsunderlaget för de sociala avgifterna består av lönesumman för anställda och egenföretagare. Avgifterna betalas in av arbetsgivare respektive egenföretagare. Vissa förändringar i avgifterna mellan 2002 och 2008

har kompenseras med motsvarande förändringar i den så kallade allmänna löneavgiften (en avgift som inte är kopplad till någon särskild socialförsäkringsförmån). De totala arbetsgivaravgifterna har därför legat stabilt på lite över 32 procent under tidsperioden.

Registrerade försäkrade

Registrerade försäkrade 2008.

Svenska medborgare och utländska medborgare som har fyllt 16 år och som är bosatta i Sverige är försäkrade enligt lagen om allmän försäkring (AFL). Detta är en av förutsättningarna för att vara berättigad till bland annat föräldrapenning på lägstnivå och grundnivå samt sjukersätt-

ning eller aktivitetsersättning på garantinivå.

Alla försäkrade personer enligt lagen om allmän försäkring är registrerade hos Försäkringskassan. En person som lämnar Sverige anses vara bosatt här om utlandsvistelsen varar högst ett år.

Regler 2008

Ålder	Kvinnor	Män	Samtliga
16-19	249 294	264 350	513 644
20-29	534 541	554 634	1 089 175
30-39	581 151	592 768	1 173 919
40-49	618 651	636 958	1 255 609
50-59	576 439	581 552	1 157 991
60-69	556 343	551 324	1 107 667
70-79	361 687	307 927	669 614
80-89	255 719	160 007	415 726
90-	56 995	21 413	78 408
Totalt	3 790 820	3 670 933	7 461 753

Registrerade försäkrade 2008.

Födelseregion	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	3 223 759	3 168 155	6 391 914
Norden utom Sverige	141 778	102 103	243 881
EU 27 utom Norden	98 544	88 316	186 860
Övriga Europa	89 159	80 609	169 768
Afrika söder om Sahara	27 375	28 217	55 592
Asien utan Mellanöstern	63 757	36 949	100 706
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	106 742	127 474	234 216
Nordamerika	10 850	11 532	22 382
Sydamerika	27 798	25 793	53 591
Oceanien	1 010	1 727	2 737
Totalt	3 790 772	3 670 875	7 461 647

Registrerade försäkrade 2008.

Av de 7,5 miljoner registrerade försäkrade hos Försäkringskassan år 2008 så är 86 procent inrikesfödda, medan 14 procent är födda i

ett annat land än Sverige. Personer som är födda i länder som inte går gruppera in i någon av ovanstående födelseregioner redovisas inte i denna tabell.

Sjukpenningförsäkrade är de registrerade försäkrade som beräknas tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet per år genom förvärvsarbete. Under år 2008 motsvarar det en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) på minst

9 900 kronor. Att vara sjukpenningförsäkrad är en grundförutsättning för att vara berättigad till inkomstrelaterade dagessättningar som till exempel sjukpenning, havandeskapspenning och tillfällig föräldrapenning.

Regler 2008

	Antal registrerade försäkrade			Skattad andel sjukpenningförsäkrade, procent		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	2 243 159	2 338 700	4 581 859	89	90	89
Norden						
utom Sverige	91 229	71 334	162 563	80	80	80
EU 27						
utom Norden	69 131	63 505	132 636	74	81	78
Övriga Europa	71 189	64 188	135 377	71	79	75
Afrika söder						
om Sahara	23 533	24 819	48 352	60	69	65
Asien utan						
Mellanöstern	56 440	31 667	88 107	71	78	73
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	90 842	111 841	202 683	56	70	64
Nordamerika	8 591	9 528	18 119	73	79	76
Sydamerika	24 469	23 054	47 523	77	83	80
Oceanien	909	1 627	2 536	74	83	80
Samtliga	2 679 492	2 740 263	5 419 755	86	88	87

Sjukpenningförsäkrade skattas här med de som har en pensionsgrundande inkomst (PGI) på minst 24 procent av prisbasbeloppet (exklusive de som har inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning samt de som saknar sjukpenninggrundande inkomst och får föräldrapenning på garantinivå).

Skattad andel sjukpenningförsäkrade i åldrarna 19–64 år.

Andelen sjukpenningförsäkrade av alla registrerade försäkrade är högst bland inrikesfödda och betydligt lägre bland utrikesfödda i början av år 2008. Nästan 9 av 10 inrikesfödda har möjlighet att få inkomstrelaterade dagessättningar som till exempel sjukpenning, havandeskapspenning och tillfällig föräldrapenning. Bland personer födda i Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet samt Afrika söder om Sahara så är 6 av 10 registrerade försäkrade också sjukpenningför-

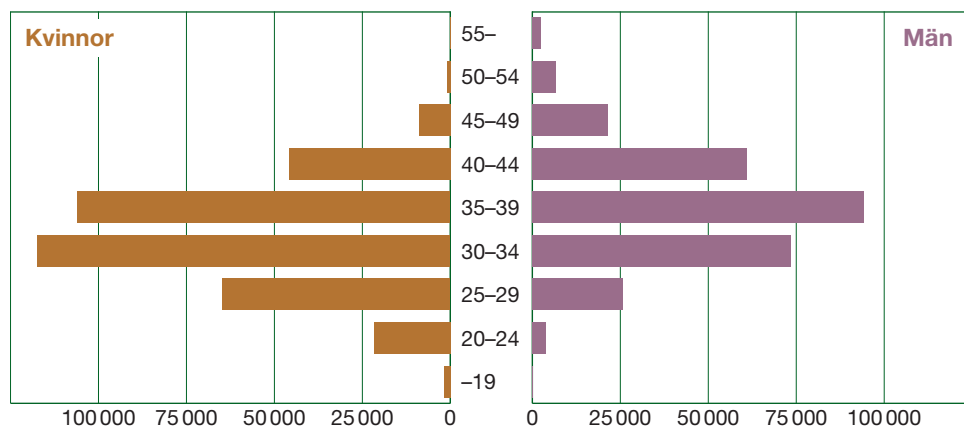
säkrade. Den främsta förklaringen är att arbetsmarknadsanknytningen är sämre för personer födda i dessa regioner jämfört med inrikesfödda.

Exakt uppgift om andel sjukpenningförsäkrade saknas. Detta eftersom bedömningen huruvida en person är sjukpenningförsäkrad eller inte görs när han eller hon ansöker om inkomstrelaterade dagessättningar. Uppgifterna om andelen sjukpenningförsäkrade av samtliga registrerade försäkrade bygger därför på en skattning.

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

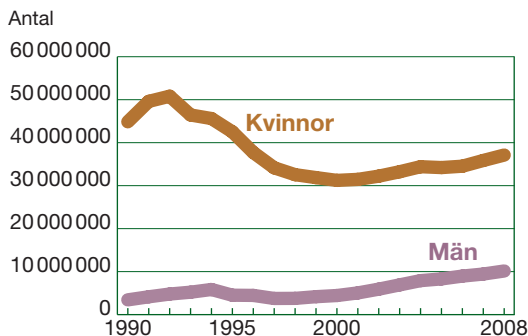
Föräldrapenning

Föräldraförsäkringen ska skapa förutsättningar för båda föräldrar att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete.

Personer med föräldrapenning 2008. Under år 2008 använde 656 000 personer föräldrapenning,

varav 56 procent var kvinnor och 44 procent män.

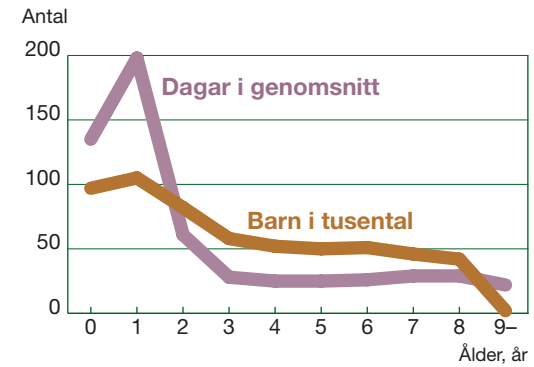

Dagar med föräldrapenning. De uttagna dagarna med föräldrapenning var som allra flest år 1992, och sjönk därefter under några år i samband med det minskade barna-

födandet. I början av 2000-talet ökade åter de uttagna dagarna. Detta kan bland annat förklaras av att antalet föräldrapenningdagar år 2002 utökades från 450 till 480 dagar. Samtidigt utökades också antalet dagar som var reserverade för vardera föräldern, från 30 dagar till 60 dagar.

År 2008 betalades det ut 47 miljoner dagar med föräldrapenning, varav 79 procent till kvinnor. Männens uttag av dagar har aldrig varit högre. Från att enbart ha tagit ut 10 procent av de utbetalade dagarna år 1997 tog männen under 2008 ut 21 procent av dagarna.

Barn för vilka föräldrarna använt föräldrapenning 2008. Största antalet dagar med föräldrapenning tas ut för barn upp till ettårsåldern. För barn mellan tre och åtta år är det genomsnittliga antalet närmare 30 dagar om året. Föräldrar till ungefär 2 000 barn som fyllt 9 år, men som ännu inte gått ut sitt första skolår, tog ut föräldrapenning år 2008.

Föräldrar kan få föräldrapenning med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till föräldrarnas inkomst, dock finns en grundnivå på 180 kronor per dag för föräldrar med låga eller inga inkomster. För de resterande 90 dagarna får den försäkrade ersättning motsvarande lägstanivån som är 180 kronor om dagen för alla.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har båda rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder

kan dock avstå från dagar med föräldrapenning till förmån för den andra föräldern med undantag för 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Föräldrapenning kan som regel tas ut tills barnet har fyllt åtta år eller avslutat första skolåret. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och maximal ersättning baseras på 10 prisbasbelopp. År 2008 motsvarade det en maximal ersättning på 872 kronor per dag.

Regler 2008

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	1 787	56	168	51	30 881	9 849
20-24	21 737	3 774	161	45	45 695	19 776
25-29	64 720	25 788	133	41	52 534	21 414
30-34	117 359	73 396	107	40	50 755	23 475
35-39	105 977	94 217	83	35	40 311	20 883
40-44	45 793	61 023	62	30	27 971	17 324
45-49	8 920	21 454	42	29	16 072	15 798
50-54	931	6 567	40	29	14 615	14 986
55-	52	2 441	40	37	16 463	17 778
Samtliga	367 276	288 716	101	35	43 879	20 282

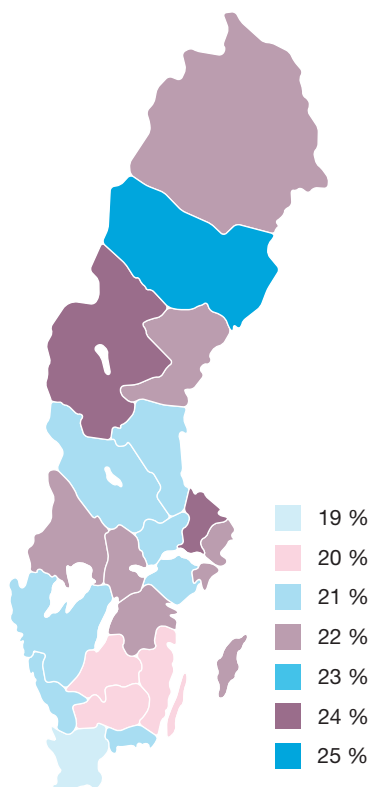
Föräldrapenning 2008. Av totalt 21,9 miljarder kronor som betalades ut i föräldrapenning under år 2008 gick 73 procent till kvinnor och 27 procent till män. Antal dagar i medeltal sjunker för varje

åldersklass. Detta beror bland annat på att föräldrar oftast tar ut större delen av föräldrapenningdagarna när barnet är ungt och att unga föräldrar oftast har yngre barn.

Födelseregion	Andel mottagare, endast grundnivå		Medelbelopp oavsett ersättning, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2,7	0,7	475	607
Norden utom Sverige	6,1	2,6	459	575
EU 27 utom Norden	17,6	6,5	369	548
Övriga Europa	18,6	6,4	315	447
Afrika söder om Sahara	31,3	13,9	246	375
Asien utan Mellanöstern	22,9	9,8	303	445
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	30,2	15,8	251	377
Nordamerika	17,1	7,9	385	497
Sydamerika	16,2	5,3	358	475
Oceanien	17,9	4,4	424	571
Samtliga	6,1	1,9	434	577

Andel kvinnor och män som endast använder föräldrapenning på grundnivå samt genomsnittlig ersättning för alla föräldrar 2008. Under 2008 var det drygt 6 procent av kvinnorna och knappt 2 procent av männen som på grund av låga eller inga inkomster enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå. Andelen föräldrar som endast använde föräldrapenning

på grundnivå var lägst bland dem födda i Sverige. Kvinnornas andel var genomgående högre än männens. Inrikesfödda föräldrar hade den högsta genomsnittliga ersättningen jämfört med föräldrar födda i ett annat land än Sverige. Kvinnorna hade, oavsett födelseregion, i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med männen.

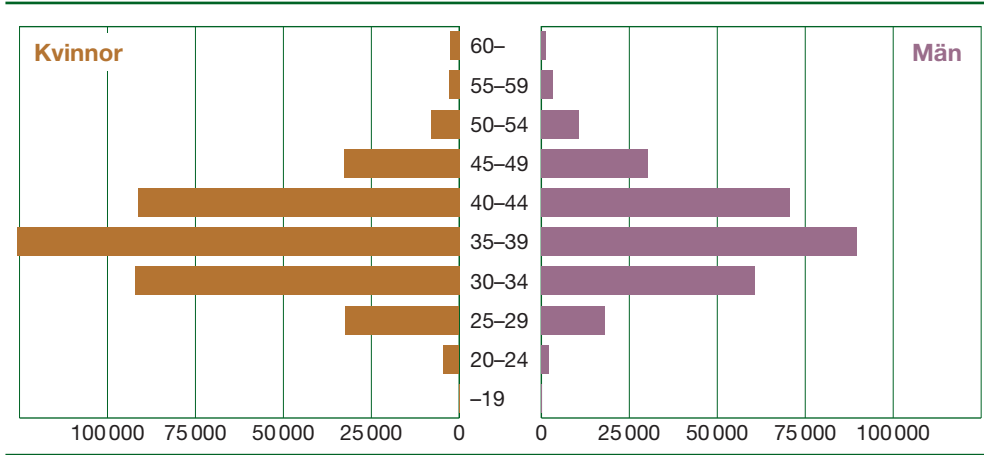

Mäns andel av föräldrapenningdagarna per län år 2008. Av alla dagar med föräldrapenning som betalades ut under år 2008 tog män ut 21 procent. Andelen var högst i Västerbottens län (25 procent) och lägst i Skåne län (19 procent).

Inom många av länen var spridningen mellan olika kommuner stor. Till exempel var andelen högre i kommuner där det fanns större universitetsstäder (exempelvis Umeå, Uppsala och Lund) än i glesbygdskommuner.

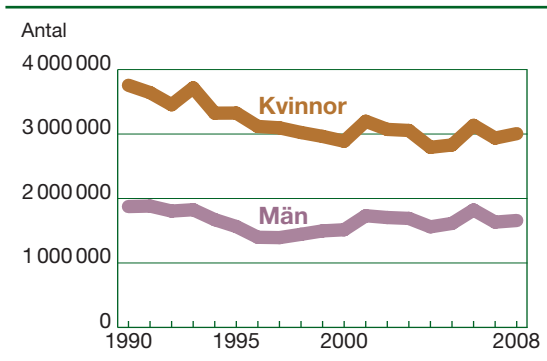
Tillfällig föräldrapenning

Tillfällig föräldrapenning gör det bland annat möjligt för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

Personer med tillfällig föräldrapenning för vård av barn 2008.
Under 2008 använde närmare 679 000 personer tillfällig föräldra-

penning för vård av barn, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Av totalt 4,7 miljoner ersatta dagar under 2008 använde kvinnor 64 procent och männen 36 procent. Mellan år 1990 och 2008 har andelarna varierat mellan 69 och 63 procent respektive 31 och 37 procent.

Regler
2008

Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdnadshavare, besök i samhällets förebyggande hälsovård med mera kan han eller hon ha rätt till tillfällig föräldrapenning. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan man få ersättning för 60 dagar per barn och år. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut vid barns sjukdom eller vid besök i samhällets förebyggande barnhälsovård. Rätten till tillfällig föräldrapenning kan i vissa situationer överlåtas till en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för obegränsat antal dagar. Båda föräldrarna kan dessutom få ersättning för samma barn och tid.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få ersättning för vård av sjukt barn i åldern 16–21 år (ibland äldre).

Vidare har en förälder till ett barn som omfattas av LSS från barnets födelse till dess att det fyller 16 år även rätt till tio så kallade kontaktdagar per barn och år. Dessa dagar kan tas ut för föräldrautbildning, vid invänjning eller besök i den förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg som barnet deltar i. I samband med ett barns födelse har även fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när han eller hon avstår från förvärvsarbete.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp.

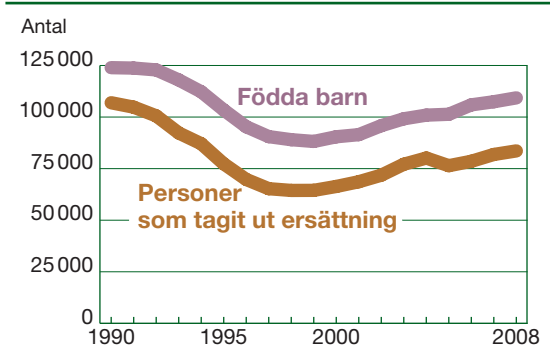
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	27	9	15,2	6,1	5 745	3 575
20-24	4 479	2 059	9,6	7,2	5 331	5 402
25-29	32 401	18 049	9,3	6,7	6 013	5 391
30-34	92 184	60 622	8,7	6,4	6 181	5 291
35-39	125 651	89 764	7,7	5,8	5 663	4 912
40-44	91 357	70 547	6,9	5,4	5 097	4 534
45-49	32 835	30 130	6,2	5,2	4 640	4 257
50-54	8 050	10 681	5,7	5,2	4 311	4 164
55-59	2 977	3 319	3,8	5,2	2 843	4 086
60-	2 588	1 198	2,5	4,7	1 897	3 533
Samtliga	392 549	286 378	7,7	5,8	5 519	4 821

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn 2008. Av totalt cirka 3,5 miljarder kronor i tillfällig

föräldrapenning för vård av barn under 2008 gick 61 procent till kvinnor och 39 procent till män.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Försäkringen ger möjlighet för fäder, en andra förälder, eller en annan person att med ersättning vara med vid förlossningen och vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Antalet födda barn och antalet fäder som använde till-

fällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption var som högst år 1990, då ungefär 86 procent av papporna utnyttjade dagarna. Under större delen av 1990-talet sjönk antalet ersatta dagar beroende på att antalet födda barn minskade, samtidigt som andelen av de nyblivna papporna som använde sina 10 dagar sjönk till 72 procent. År 2001 vände utvecklingen igen och sedan 2004 föds åter fler än 100 000 barn om året. År 2008 var det drygt 76 procent av papporna eller den andre föräldern som använde de 10 dagarna.

Regler 2008

I samband med ett barns födelse har fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när han eller hon avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden få användas av annan person än fadern eller barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till

fem dagar var. Dagarna får tas ut längst till och med den sextionde dagen efter den dag barnet har kommit hem eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård. Ersättningsnivån är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp.

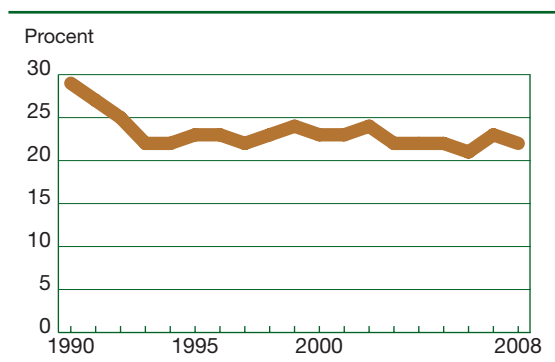
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	16	3 155	8,8	9,6	5 026	7 468
25-29	97	15 105	7,5	9,7	5 260	8 067
30-34	165	29 256	8,1	9,7	6 009	8 336
35-39	179	22 363	8,6	9,6	6 727	8 314
40-44	162	9 234	7,9	9,6	6 465	8 169
45-49	100	2 521	8,2	9,6	6 581	7 926
50-54	100	704	7,8	9,5	5 895	7 740
55-59	89	200	7,4	9,2	5 712	7 443
60-	64	78	7,2	9,4	6 344	7 885
Samtliga	972	82 616	8,0	9,7	6 168	8 209

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption 2008. Under 2008 betalades det ut cirka 684 miljoner kronor i

tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Knappt 1 procent av beloppet betalades ut till kvinnor.

Havandeskapspenning

Gravida kvinnor som inte kan fortsätta förvärvsarbete kan få möjlighet till ledighet och vila genom havandeskapspenning.

Andelen kvinnor med havandeskapspenning. Under senare delen av graviditeten har många kvinnor ersättning i form av havandeskapspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Efter en tydlig nedgång i början av 1990-talet har andelen kvinnor som fått havandeskapspenning legat kring 21–24 procent. År 2008 var andelen gravida kvinnor som fått havandeskapspenning 22 procent.

Regler 2008

En gravid kvinna med ett fysiskt påfrestande arbete kan få havandeskapspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till annat arbete som passar henne bättre under slutet av graviditeten. Hon kan då få havandeskapspenning under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen förbud mot ett visst arbete under

graviditeten har kvinnan rätt till havandeskapspenning för varje dag som förbudet gäller (vilket kan innebära hela graviditeten).

Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta möjliga havandeskapspenningen var 654 kronor per dag under 2008.

Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp, kronor under året
–19	21	40	13 143
20–24	3 200	39	16 970
25–29	8 607	38	18 943
30–34	7 960	38	19 819
35–39	3 715	38	19 837
40–44	838	38	19 110
45–49	30	37	17 167
Samtliga	24 371	38	19 105

Havandeskapspenning 2008. Under år 2008 betalades det ut 463

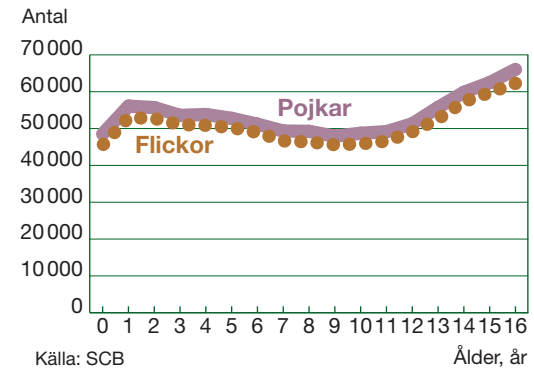
miljoner kronor i havandeskapspenning till drygt 24 000 kvinnor.

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn.

Antal barn efter barnens ålder

2008. I slutet av 2008 fanns det 864 000 flickor och 911 000 pojkar i åldrarna 0–16 år. De mycket stora barnkullar som föddes i början av 1990-talet kan förklara det stora antalet barn i åldrarna kring femton sexton år. Efter toppåret 1990 sjönk antalet födda barn år för år, men de senaste åren har det åter varit en svag uppgång. Antalet födda barn år 2008 (noll år i figuren) var 12 procent lägre än antalet som föddes år 1990.

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i landet, till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Föräldrar till nyfödda barn som har gemensam vårdnad kan välja till vem av dem som barnbidraget ska betalas ut. Om inget val görs betalas pengarna ut till mamman. För särlevande föräldrar med barn som bor växel-

vis hos dem kan barnbidraget delas så att hälften utbetalas till vardera föräldern om båda är överens om det.

En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. Barnbidraget är 1 050 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget är 100 kronor per månad för andra barnet, 354 kronor för tredje barnet, 860 kronor för det fjärde barnet och 1 050 för varje ytterligare barn.

Regler 2008

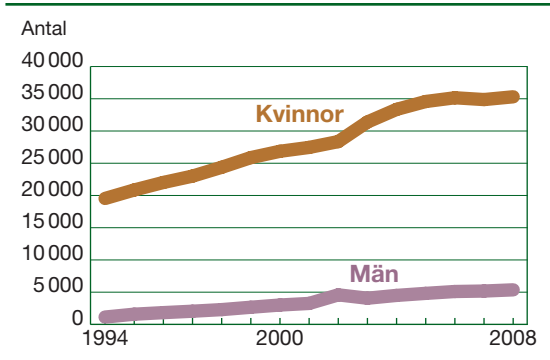
	Månadsbelopp, kronor			Årsbelopp, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 050	–	1 050	12 600
2 barn	2 100	100	2 200	26 400
3 barn	3 150	454	3 604	43 248
4 barn	4 200	1 314	5 514	66 168
5 barn	5 250	2 364	7 614	91 368
För varje ytterligare barn	1 050	1 050	2 100	25 200

Belopp för barnbidrag 2008. År 2008 betalades det ut 23,4 miljarder kronor i barnbidrag. Beloppen per barn har varit desamma sedan

oktober 2005. Särlevande föräldrar till omkring 6 700 barn kom överens att dela barnbidraget via Försäkringskassans försorg under året.

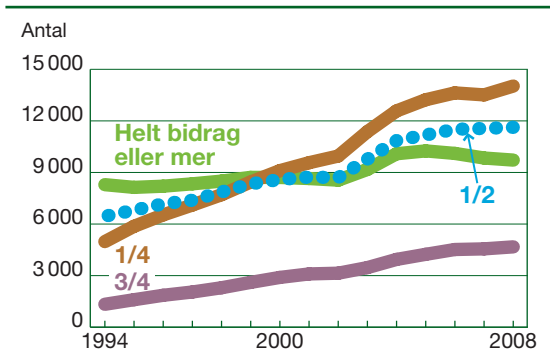
Vårdbidrag

Vårdbidrag underlättar för föräldrar till barn med sjukdom eller funktionsnedsättning att ge dem den tillsyn, vård och det stöd som krävs för att barnet ska kunna utvecklas på bästa sätt.

Vårdbidragsmottagare i december.

Andelen föräldrar med vårdbidrag har i det närmaste fördubblats sedan år 1994. Det är främst barn med psykiska diagnoser som svarar för ökningen. År 2003 höjdes åldern upp till vilken vårdbidrag kan beviljas från 16 år till 19 år, vilket också förklarar de senaste årens ökning av antalet vårdbidragsmottagare. Mäns andel av bidragsmottagarna är liten, men har ändå stigit från knappt 6 procent år 1994 till drygt 13 procent år 2008.

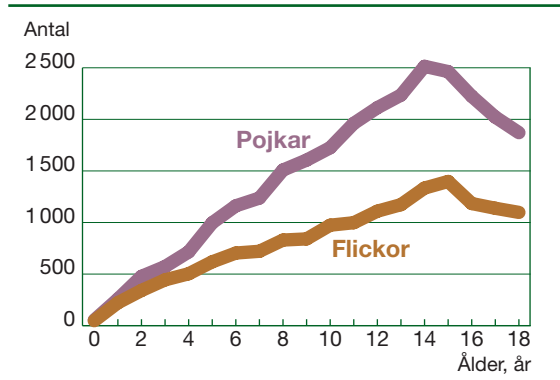
Vårdbidrag efter omfattning i december.

År 1988 infördes en fjärdedels ersättning och år 1992 tillkom tre fjärdedels ersättning. Fler än tidigare kunde då beviljas vårdbidrag, och den lägsta nivån är i dag den vanligast förekommande.

De psykiska diagnoserna, som ligger till grund för nybeviljade vårdbidrag, har ökat från att vara 32 procent för pojkar år 1994 till att vara 59 procent år 2008. För flickor var motsvarande andelar 20 procent år 1994 och 43 procent år 2008.

Barn med vårdbidrag december

2008. Av alla barn med vårdbidrag i december 2008 var ungefär 36 procent flickor och 64 procent pojkar. Pojkarna dominerar i alla åldrar. Flickornas andel var som lägst (34 procent) i åldrarna 9 år samt 11–13 år.

En förälder kan få vårdbidrag för sitt barn om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader. Det gäller längst till och med juni månad det år då barnet fyller 19 år. Den särskilda tillsynen eller vården ska vara orsakad av sjukdom eller funktionsnedsättning. Föräldern kan också få vårdbidrag om barnets sjukdom eller funktionsnedsättning förorsakar ökade utgifter (merkostnader).

Om föräldern vårdar flera barn med funktionsnedsättning i den aktuella åldern grundas rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på de ökade utgifternas omfattning.

Vårdbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Ett helt vårdbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2008 innebar 8 542 kronor per månad. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Vårdbidrag för ökade omkostnader är dock skattefritt.

Under vissa förutsättningar kan merkostnadsersättning betalas ut utöver det normala beloppet för hel förmån. Vårdbidrag kan även beviljas om det enbart finns behov av ersättning för merkostnader. I ett sådant fall är vårdbidraget 36 eller 62,5 procent av prisbasbeloppet per år beroende på merkostnadens storlek.

**Regler
2008**

Ålder	Samtliga barn		Barn i familjer med ett vårdbidragsbarn	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	611	790	535	690
3-5	1 566	2 285	1 288	1 873
6-8	2 255	3 908	1 764	3 153
9-11	2 813	5 291	2 195	4 246
12-15	5 015	9 325	3 939	7 498
16-19	3 421	6 123	2 781	5 014
Samtliga	15 681	27 722	12 502	22 474

Barn med vårdbidrag december 2008. Omkring en femtedel av barnen fanns i familjer som hade vårdbidrag för flera barn. Ungefär 21 procent av både flickorna och pojkarna med vårdbidrag var i åldern 16-19 år, den åldersgrupp som tillkom genom de nya reglerna år 2003.

Ålder	Antal mottagare (föräldrar)		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	176	5	5 184	3 844
25-29	1 153	65	4 957	4 273
30-34	4 139	354	4 727	4 285
35-39	8 991	1 009	4 684	4 196
40-44	10 698	1 552	4 603	3 992
45-49	6 558	1 237	4 663	3 882
50-54	2 797	720	4 791	4 066
55-	793	420	4 866	4 700
Samtliga	35 305	5 362	4 684	4 240

Vårdbidrag december 2008. Totalt betalades det ut 2,7 miljarder kronor i vårdbidrag under 2008, varav 88 procent till kvinnor och 12 procent till män.

Barnpension och efterlevandestöd till barn

Ett barn har rätt till barnpension och efterlevandestöd om en eller båda föräldrarna har avlidit.

Barn som inte fyllt 18 år har rätt till barnpension om en eller båda föräldrarna har avlidit. Ett barn som studerar och har rätt till förlängt barnbidrag eller studiemedel (i princip grundskole- och gymnasie studenter) får ha kvar pensionen till och med juni det år då 20-årsdagen infaller.

Storleken på barnpensionen beror främst på föräldrarnas inkomst och antalet barn i familjen. För barn som har låg eller ingen barnpension kan under vissa förutsättningar efterlevandestöd betalas ut. Det är 40 procent av prisbasbeloppet för varje avlidne förälder, motsvarande 1 367 kronor i månaden under 2008.

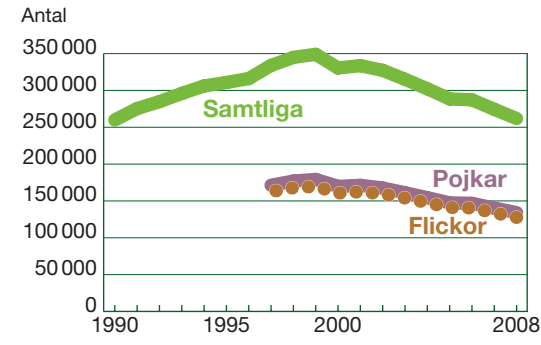
**Regler
2008**

Barnpension december 2008. Av totalt drygt 1 miljard kronor i barnpension och efterlevandestöd år 2008 gick omkring 49 procent till flickor och 51 procent till pojkar.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-4	470	458	2 393	2 376
5-9	1 756	1 875	2 444	2 457
10-14	4 601	4 848	2 460	2 459
15-19	8 113	8 558	2 652	2 649
Samtliga	14 940	15 739	2 560	2 559

Underhållsstöd

Genom underhållsstödet garanteras att ett barn till särlevande föräldrar får underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte fullgör sin underhållsskyldighet.

Barn med underhållsstöd eller bidragförskott. I december 2008 betalades underhållsstöd ut från Försäkringskassan för närmare 262 000 barn i åldrarna 0–20 år. Det motsvarar drygt 11 procent av alla barn i åldersintervallet. Antalet barn med underhållsstöd/

bidragförskott ökade under 1990-talet, vilket berodde både på att det totalt sett fanns fler barn än tidigare och på att andelen barn med underhållsstöd/bidragförskott steg. Andelsökningen kan bland annat förklaras av den ekonomiska krisen i början av 1900-talet samt att det förlängda underhållsstödet infördes år 1997. Under 2000-talet har både antalet och andelen barn med underhållsstöd minskat. Föräldrarnas betalningsförmåga har förbättrats och separationsfrekvensen är något lägre än tidigare. En annan orsak till att underhållsstödet minskat är att föräldrarna allt oftare reglerar underhållet på annat sätt än via Försäkringskassan.

Regler 2008

Föräldrar är underhållsskyldiga för sina barn fram tills barnet fyller 18 år, eller längre om barnet fortfarande går i skolan. När barnet varaktigt bor hos endast en av föräldrarna ska den andra föräldern bidra till barnets försörjning genom att betala underhållsbidrag. Storleken på underhållsbidraget fastställs i avtal eller av domstol med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas samlade ekonomi.

Ett barn kan få underhållsstöd från Försäkringskassan om

- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än 1 273 kronor i månaden
- faderskapet inte är fastställt
- barnet är adopterat av endast en förälder.

Underhållsstödet är maximalt 1 273 kronor per månad och barn. Förlängt underhållsstöd kan betalas ut så länge barnet bedriver studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp, längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Man kan få underhållsstöd i form av fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvis boende. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern helt eller delvis betala tillbaka de kostnader som samhället har för det underhållsstöd som betalats ut till den andra föräldern. Återbetalningsskyldigheten fastställs till en procentsats av de inkomster som han eller hon hade vid den senaste taxeringen.

Barn för vilka föräldrar får underhållsstöd december 2008. Andelen med underhållsstöd är som störst för barn i åldrarna mellan 15 och 17 år.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	5 708	6 033	3,6	3,6
3-5	11 030	12 053	7,2	7,5
6-8	16 083	16 668	11,3	11,1
9-11	20 001	21 209	14,5	14,5
12-14	27 529	28 219	17,3	16,9
15-17	35 908	37 569	19,3	19,1
18-20	11 420	12 405	6,1	6,3
Samtliga	127 679	134 156	11,4	11,3

Underhållsstöd december 2008.

Under år 2008 betalades det ut drygt 3,7 miljarder kronor i underhållsstöd. Av mottagarna var 82 procent kvinnor och 18 procent män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	16 503	12 175	1 284	1 207
25-29	12 135	815	1 590	1 150
30-34	21 518	1 935	1 779	1 352
35-39	33 920	4 138	1 864	1 450
40-44	37 347	6 307	1 770	1 478
45-49	22 522	4 636	1 646	1 435
50-54	9 411	2 527	1 527	1 456
55-59	2 351	1 148	1 447	1 387
60-	311	575	1 547	1 438
Samtliga	156 018	34 256	1 689	1 352

Ålder	Antal bidrags-skyldiga		Antal med skuld		Medelskuld ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	287	2 314	26	290	5 682	6 054
25-29	942	6 227	188	1 792	5 535	7 064
30-34	2 238	12 547	626	4 254	6 636	9 961
35-39	4 653	22 231	1 598	7 976	6 765	12 553
40-44	6 048	33 387	2 342	13 050	7 971	14 343
45-49	3 934	28 207	1 634	11 862	7 312	14 571
50-54	1 606	17 989	696	7 867	7 999	14 191
55-59	433	8 890	212	4 087	7 843	13 390
60-	61	5 390	26	2 413	7 318	12 247
Samtliga	20 202	137 182	7 348	53 591	7 375	13 302

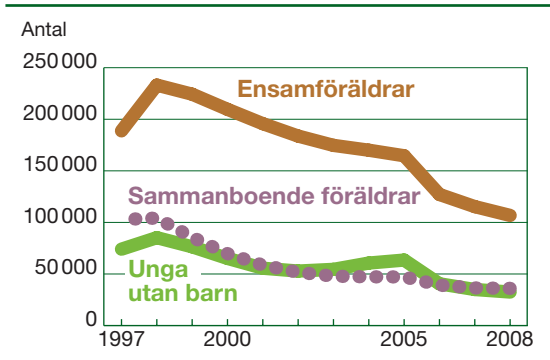
¹ Medelskulden är beräknad på den andel av de bidragsskyldiga som har en skuld till Försäkringskassan

Bidragsskyldiga föräldrar december 2008. Av de 157 000 bidragsskyldiga föräldrarna i december 2008 var 13 procent kvinnor och 87 procent män. Bland kvinnorna hade 21 procent en skuld till För-

säkringskassan och bland männen 38 procent. En skuld som inte återbetalas går efter en tid över till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

Bostadsbidrag

Bostadsbidragen ska ge ekonomiskt svaga hushåll möjligheter att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Antal hushåll med bostadsbidrag under året. Antalet hushåll med bostadsbidrag har stadigt minskat under de senaste 10 åren. Särskilt stor är minskningen de tre senaste åren. Det beror delvis på de regeländringar som gjorts, och delvis på att inkomstnivån höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget har varit oförändrat.

Regler 2008

Barnfamiljer kan få bostadsbidrag. Även ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte är 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms bland annat av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek.

De som söker bostadsbidrag ska uppskatta hur mycket de kommer att tjäna under det eller de kalenderår ansökan avser. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då taxeringsbeslut för bidragsåret meddelats fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om slutligt bostadsbidrag för år 2008 meddelas under år 2010. Om hushållet har fått mer än 1 200 kronor för mycket i preliminärt bostadsbidrag ska mellanskillnaden betalas tillbaka.

Är mellanskillnaden mer än 2 500 kronor ska hushållet också betala en avgift. Om hushållet i stället har fått ett för litet preliminärt bostadsbidrag och mellanskillnaden överstiger 1 200 kronor ska mellanskillnaden betalas ut med ränta.

För gifta och samboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 58 500 kronor för vardera maken.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget av den årsinkomst som överstiger 117 000 kronor.

För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för makar tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidraget reduceras, kronor per år	
			Ensamstående	Gifta/sambor
Regler 2008				
<i>Barnfamiljer</i>				
Antal hemmavarande barn				
1	2 600	80	117 000	58 500/sökande
2	3 200	100	117 000	58 500/sökande
3	4 000	120	117 000	58 500/sökande
4	4 000	140	117 000	58 500/sökande
5 eller fler	4 000	160	117 000	58 500/sökande
<i>Hushåll utan barn</i>				
18–28 år	1 100	60	41 000	58 000

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp per hushåll, kronor i dec		
	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende
-24	16 943	11 506	3 821	1 019	695	1 384
25-29	11 863	5 007	5 368	1 643	831	1 698
30-34	12 761	1 262	6 293	1 955	1 384	1 939
35-39	18 293	2 107	6 848	1 869	1 408	2 045
40-44	22 297	3 268	6 170	1 703	1 443	2 090
45-49	15 098	3 210	4 523	1 612	1 416	2 015
50-54	6 961	2 222	2 745	1 585	1 408	1 987
55-59	2 250	1 270	1 205	1 604	1 447	1 892
60-	337	956	761	1 770	1 444	1 899
Samtliga	106 803	30 808	37 732	1 624	1 054	1 903

Bostadsbidrag december 2008.

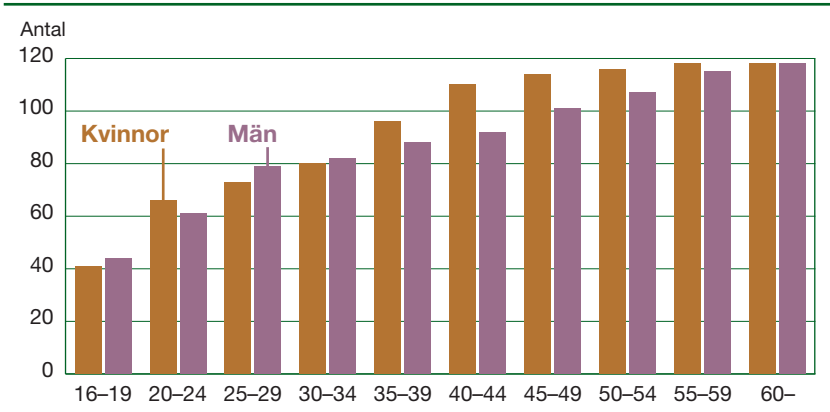
Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar och då oftast till kvinnor. Sammanlagt fick cirka 175 000 hushåll ett preliminärt bidrag i december 2008. Närmare en femtedel av de som fick bidraget tillhörde ett ungdomshushåll utan barn.

Under år 2008 betalades totalt 3,2 miljarder kronor i bostadsbidrag. Ungefär 61 procent av beloppet gick till hushåll med en kvinna som ensam försörjare. Hushållen med en man som ensam familjeförsörjare fick 18 procent av beloppet.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

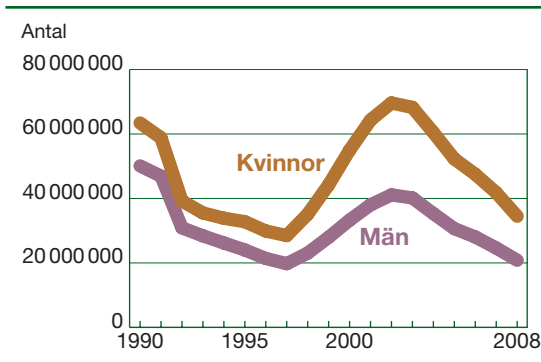
Sjukpenning

Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Sjukpenningdagar per mottagare 2008. Det genomsnittliga antalet sjukpenningdagar stiger med ökande ålder för både kvinnor och män. En av anledningarna kan vara att risken för att en sjukdom leder till en längre tids återhämtning

stiger med högre ålder. I åldrarna 35-59 år har kvinnor i genomsnitt fler sjukpenningdagar än män. Skillnaden är som störst i åldersgruppen 40-44 år, där kvinnor i genomsnitt har 18 fler sjukpenningdagar än män.

Ersatta sjukpenningdagar. Antalet ersatta sjukpenningdagar minskade stadigt under perioden 1990 till 1997. Efter en period mellan år 1997 och 2002, med bland annat en starkt ökande långtidssjukfrånvaro, har antalet sjukpenningdagar återigen minskat varje år. Utgifterna för sjukpenning har sedan år 2002 minskat med närmare hälften. Antalet ersatta sjukpenningdagar har genomgående varit fler för kvinnor än för män.

Regler
2008

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning om inkomsterna uteblir av på grund av sjukdom. Avgörande är i vilken grad sjukdomen sätter ned arbetsförmågan. Sjukpenning kan även betalas ut vid medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att förebygga sjukdom eller att förkorta sjukdomstiden.

Under de första 14 dagarna i en sjukperiod får en anställd sjuklön av sin arbetsgivare, dock inte för den allra första dagen som är en karensdag. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår även efter det att sjuklöneperioden har löpt ut kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. Egenföretagare har även möjlighet att välja en karenstid på 3 eller 30 dagar.

Sjukpenning motsvarande knappt 80 procent av den sjukpenningsgrundande inkomsten (SGI) kan betalas ut under 364 dagar inom en period om 450 dagar. Maximal sjukpenning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2008 motsvarar det en maximal ersättning på 654 kronor för en dag under denna period. Om nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom kvarstår efter denna period kan man få förlängd sjukpenning i ytterligare 550 dagar. Ersättningen motsvarar

då knappt 75 procent av SGI. Maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2008 motsvarar det en maximal ersättning på 613 kronor för en dag under denna period. Personer med mycket allvarliga sjukdomar, såsom till exempel tumörsjukdomar eller som väntar på ett vitalt organ, kan få fortsatt sjukpenning för obegränsad tid motsvarande 80 procent av SGI. För arbetslösa gäller speciella regler för ersättning och år 2008 var maximal ersättning per dag för dessa 486 kronor.

Bedömning av nedsättning av arbetsförmågan och rätten till sjukpenning görs enligt den så kallade rehabiliteringskedjan. Under de första 90 dagarna görs detta i förhållande till det vanliga arbetet. Efter 90 dagar bedöms rätten till sjukpenning i förhållande till om den försäkrade kan utföra något arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar har den försäkrade enbart rätt till sjukpenning om han eller hon inte kan utföra något arbete på arbetsmarknaden. För egenföretagare görs en prövning mot det egna arbetet fram till dag 180, därefter prövas man mot den reguljära arbetsmarknaden. För arbetslösa prövas arbetsförmågan i förhållande till hela arbetsmarknaden från och med dag 1.

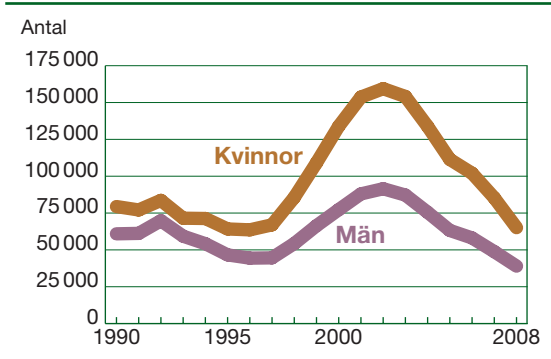
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-19	526	675	41	44	11 627	16 838
20-24	13 244	10 305	66	61	23 892	27 984
25-29	26 807	13 215	73	79	28 987	36 747
30-34	38 849	16 391	80	82	32 427	38 604
35-39	41 765	20 538	96	88	38 007	41 124
40-44	43 492	25 548	110	92	42 107	42 372
45-49	39 879	26 019	114	101	42 845	45 687
50-54	41 626	27 739	116	107	43 615	47 716
55-59	42 383	31 321	118	115	44 048	50 934
60-	45 936	38 096	118	118	43 980	53 073
Samtliga	334 507	209 847	103	99	39 429	45 151

Sjukpenning 2008. Av totalt 22,7 miljarder kronor i sjukpenning år 2008 betalades 58 procent ut till kvinnor och 42 procent till män. Av

mottagarna var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Medelbeloppet för männen var 15 procent högre än för kvinnorna.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Olika rehabiliteringsåtgärder ska underlätta för de långtidssjuka att återgå till arbete.

Långa sjukfall i december. Det är oftast personer med långa sjukfall som får någon form av arbetslivsinriktad rehabilitering. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning och/eller arbetsskadesjukpenning i minst 60 dagar. Antalet långa sjukfall sjönk mellan 2002 och 2008 med drygt 147 000 individer. Kvinnornas andel av de långa sjukfallen ökade mellan åren 1992 och 2001, men har därefter legat stabilt på cirka 64 procent.

Arbetsprövning, arbetsträning, utredning och utbildning är exempel på åtgärder som kan bli aktuella inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan den enskilde personen få rehabiliteringspenning som ersättning för uteblivna inkomster och ett särskilt bidrag som täcker vissa så kallade merkostnader som kan uppstå i samband med rehabiliteringen (exempelvis för resor).

Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbetshjälpmedel och ge ersättning för resor till och från arbetet i stället för sjukpenning.

Rehabiliteringspenning kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag. Rehabiliteringspenningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och räknas in i de 364 dagar som man maximalt kan få sjukpenning. År 2008 var den maximala rehabiliteringspenningen per dag under denna period 654 kronor. Därefter kan förlängd rehabiliteringspenning motsvarande knappt 75 procent av SGI betalas ut, vilket räknas in i de 550 dagar som man maximalt kan få förlängd sjukpenning. År 2008 var maximal ersättning för en dag under denna period 613 kronor.

Regler 2008

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24	370	238	93	74	34 305	32 245
25-29	1 027	592	98	93	39 463	42 457
30-34	1 929	859	93	97	39 885	46 370
35-39	2 866	1 090	86	94	37 080	45 863
40-44	3 665	1 428	89	91	38 229	44 737
45-49	3 181	1 435	85	90	35 951	43 361
50-54	2 967	1 396	80	89	34 560	44 121
55-59	2 566	1 361	74	81	31 239	39 772
60-	1 586	838	61	70	26 102	35 312
Samtliga	20 157	9 237	83	88	35 471	42 660

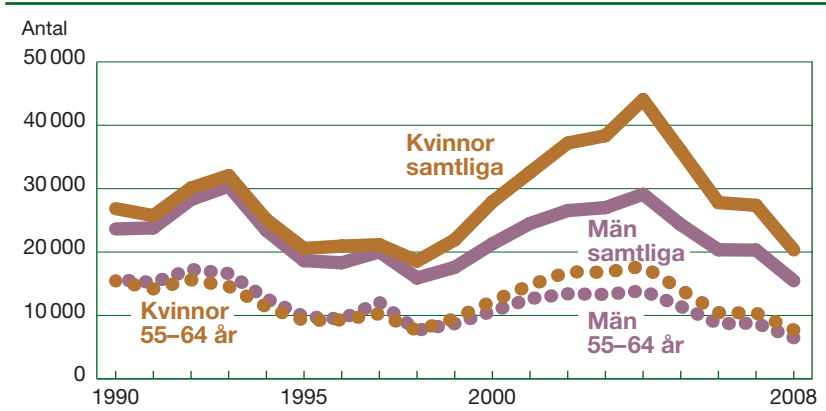
OBS! Uppgifter om förlängd rehabiliteringspenning saknas för juli och augusti år 2008.

Rehabiliteringspenning 2008. Av mottagarna av rehabiliteringspenning under år 2008 (exklusive förlängd rehabiliteringspenning för juli och augusti) så var 69 procent kvinnor och 31 procent män. Av drygt 1,2 miljarder kronor som totalt betalades ut i rehabiliterings-

penning under år 2008 (inklusive förlängd rehabiliteringspenning för juli och augusti) gick 64 procent till kvinnor och 36 procent till män. Statistiken inkluderar inte personer som får bidrag till arbetshjälpmedel med mera.

Sjukersättning och aktivitetsersättning

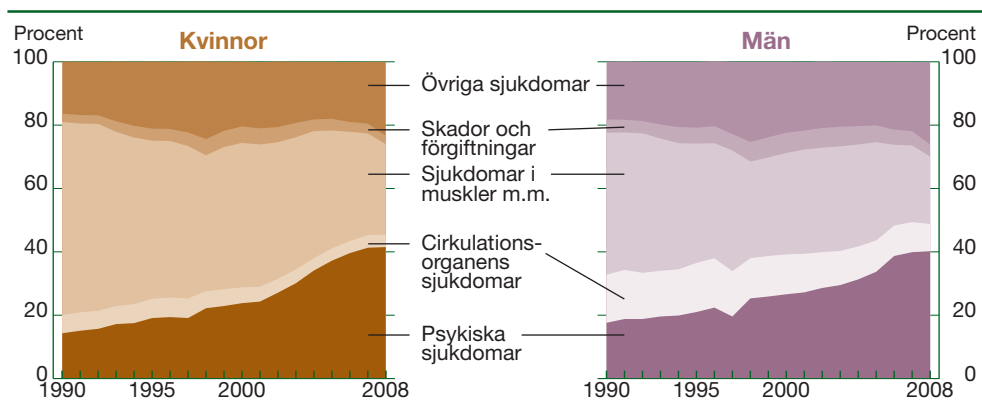
Sjukersättning och aktivitetsersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). De långa sjukfallen ökade mycket kraftigt under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. Detta har lett till att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar har legat på en hög nivå under 2000-talets första hälft, framför allt år 2004 med över

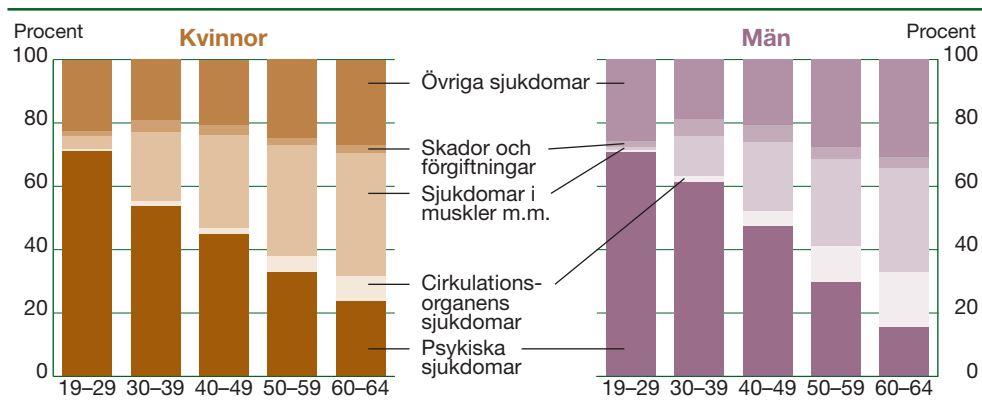
73 000. Men minskningen av de långa sjukfallen syns nu även i nybeviljandet av sjuk- och aktivitetsersättningar.

Åldersfördelningen har ändrats genom en förskjutning från äldre till yngre. Genomsnittsåldern för personer med nybeviljad ersättning har minskat från nästan 55 år i slutet på 1980-talet till omkring 46 år 2008.

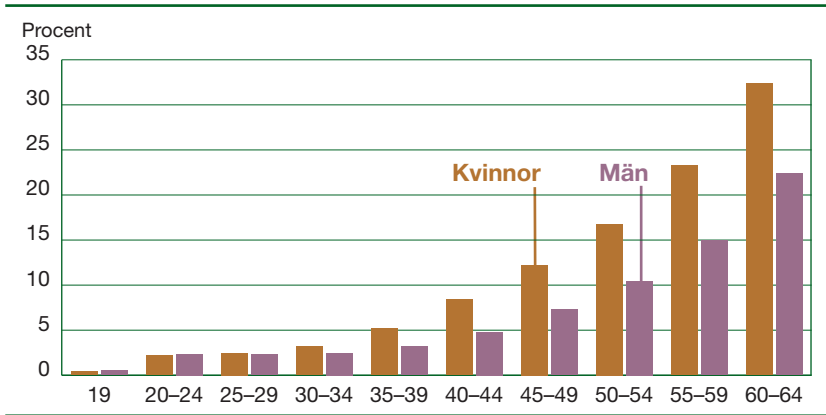
Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar efter diagnosgrupp (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv var fram till år 2004 den största diagnosgruppen för personer som nybeviljats sjuk- eller aktivitetsersättning. Sedan 2005 har dock de psykiska sjukdomarna varit störst för både kvinnor och

män. De psykiska sjukdomarna har ökat bland personer med sjuk- eller aktivitetsersättning i alla åldrar. Andelen partiella förmåner har varierat över tid, men dessa har allmänt varit vanligare bland kvinnor än bland män. År 2008 hade 45 procent av kvinnorna och 31 procent av männen partiell ersättning.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar år 2008 efter ålder och diagnosgrupp. Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv överväger fortfarande i åldrarna från 50 år och uppåt för kvinnor, samt i åldrarna 60 år och uppåt för män. Men även här har de psykiska sjukdomarna

ökat. Detta tillsammans med att nybeviljandet i yngre åldrar har ökat där psykiska sjukdomar är vanligt, har lett till att de psykiska sjukdomarna år 2008 var cirka 41 procent av alla nybeviljade. Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv var cirka 25 procent av samtliga nybeviljade.

Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2008.

Antal personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning var i december 2008 knappt 532 000, varav 60 procent var kvinnor och 40 procent var män. Närmare 9 procent av befolkningen i ålderarna 19-64 år har av hälsoskäl helt eller delvis lämnat

arbetslivet med sjuk- eller aktivitetsersättning och andelen stiger med ökande ålder. I alla åldersgrupper över 25 år är det vanligare att kvinnor har ersättning än att män har ersättning. I åldern 60-64 år är andelen av befolkningen som har sjukersättning 32 procent för kvinnor och 22 procent för män.

Regler
2008

Aktivitetsersättning beviljas de som är i åldrarna 19–29 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Den är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter, som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning under studierna.

Sjukersättning beviljas de som är i åldrarna 30–64 år och som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga, det vill säga för all överskådlig framtid.

Sjukersättning och aktivitetsersättning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels ersättning. Det finns en inkomstrelaterad ersättning och en garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garantiersättning får personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen beroende på bland annat ålder. Maximal garantiersättning per månad år 2008 var 8 029 kronor, motsvarande 2,35 prisbasbelopp. För sjukersättning var den maximala garantiersättningen per månad 8 200 kronor år 2008, motsvarande 2,4 prisbasbelopp

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp per månad, kronor		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–24	482	640	8 219	8 201	0,2	0,2
25–29	1 220	1 594	8 043	8 133	0,5	0,6
30–34	8 847	6 976	7 734	8 358	3,2	2,5
35–39	15 702	9 795	7 733	8 550	5,2	3,2
40–44	27 521	16 112	7 815	8 928	8,4	4,8
45–49	35 745	21 942	7 846	9 078	12,2	7,3
50–54	47 937	30 275	7 962	9 223	16,8	10,4
55–59	67 597	43 509	8 147	9 489	23,3	14,9
60–64	101 499	70 166	8 590	10 165	32,4	22,4
Samtliga	306 550	201 009	8 166	9 495	11,7	7,5

Sjukersättning december 2008.

Pensionen till de personer som hade förtidspension eller sjukbidrag före 2003 räknades om till sjukersättning, oberoende av ålder. Antalet med sjukersättning i åldrarna under 30 år har minskat från cirka 16 000 år 2003 till drygt 4 000 år 2008. Sedan 2003 beviljas

inte sjukersättning till personer som är yngre än 30 år. Samtidigt har antalet med aktivitetsersättning ökat från knappt 6 000 till drygt 24 000. Under år 2008 utbetalades 55 miljarder kronor i sjukersättning, varav 57 procent till kvinnor och 43 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp per månad, kronor		Andel av respektive åldersintervall, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	1 071	1 457	7 147	7 162	1,7	2,3
20-24	5 517	6 149	7 132	7 226	2,0	2,1
25-29	5 183	4 570	7 438	7 776	2,0	1,7
Samtliga	11 771	12 176	7 268	7 425	2,0	2,0

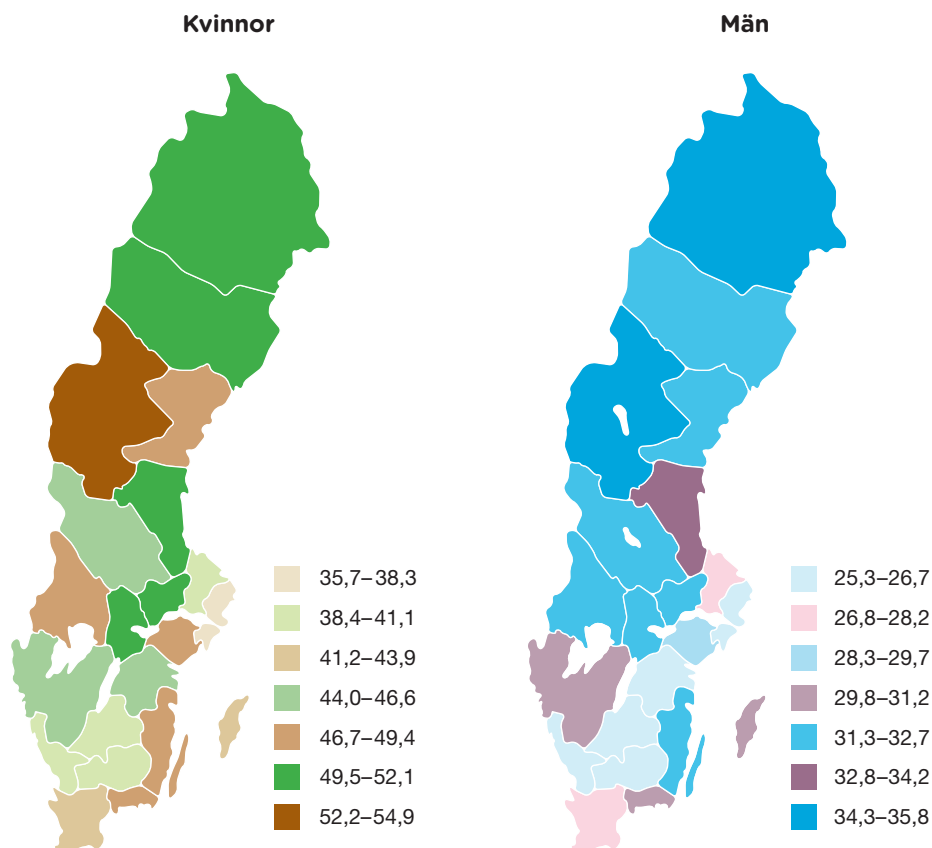
Aktivitetsersättning december

2008. Av totalt 2,3 miljarder kronor i aktivitetsersättning år 2008 gick 49 procent till kvinnor och 51 procent till män. Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har inte haft möjlighet att genom förvärvsarbete bygga upp ett eget försäkringskydd och får därför

ersättning i form av garantinivån. Ersättning endast på garantinivå betalades ut till 79 procent av kvinnorna och 88 procent av männen. Totalt år 2008 hade 84 procent ersättning på garantinivå, vilket är en ökning jämfört med 2005 då 74 procent hade ersättning på garantinivå.

Ohälsotalet

Ohälsotalet anger antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning från socialförsäkringen per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år.

Ohälsotalet per län år 2008.

Ohälsotalet i riket år 2008 var 42,9 för kvinnor och 28,8 för män. Länen i norra delen av Sverige har de högsta ohälsotalen för både kvinnor och män. Detta beror bland annat på att medelåldern är högre i dessa län jämfört med

övriga Sverige. Det kan även förklaras av skillnader i hälso-, livs- och arbetsvillkor mellan länen.

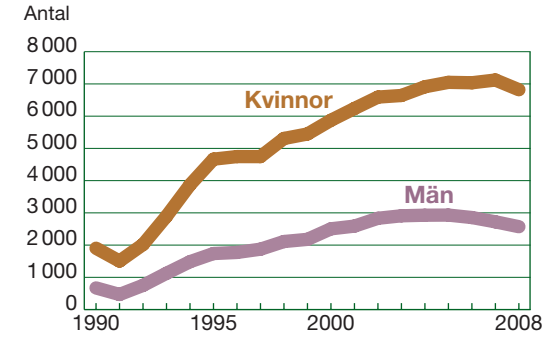
Skillnaden mellan Jämtlands län som har högst ohälsotal och Stockholms län som har lägst ohälsotal är 19 dagar för kvinnor och 10 dagar för män.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att vara hemma från arbetet för att vårda en svårt sjuk anhörig.

Personer med närståendepenning.

Närståendepenning infördes vid halvårsskiftet år 1989. År 1991 sänktes kompensationsnivån, vilket kan förklara minskningen i antal det året. Året därpå ändrades reglerna så att även en person som vårdar den svårt sjuka på sjukhus eller annan institution (det vill säga inte bara i hemmet) kan få närståendepenning. Den successiva ökningen sedan 1991 kan till en del förklaras av att möjligheten att få närståendepenning har blivit mer känd hos allmänheten. Men ökningen kan även bero på en

åldrande befolkning. Fler kvinnor än män vårdar en nära anhörig.

Personer som avstår från förvärvsarbete för att vårda en svårt sjuk person i hemmet eller på en vårdinrättning kan få närståendepenning. I regel kan man få ersättning för högst 60 dagar sammanlagt för varje person som vårdas.

Närståendepenning kan betalas ut i form av hel, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2008

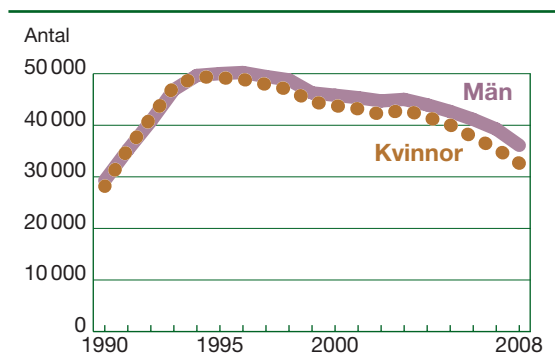
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	65	30	11	11	6 670	7 557
25-29	183	104	9	9	6 663	6 210
30-34	346	204	10	9	6 988	6 379
35-39	621	294	9	9	6 579	6 895
40-44	1 010	441	9	8	6 314	6 400
45-49	1 202	404	10	8	6 917	6 027
50-54	1 273	423	10	11	7 240	8 362
55-59	1 211	365	11	12	7 419	8 854
60-	909	306	14	15	9 207	10 473
Samtliga	6 820	2 571	10	10	7 246	7 558

Närståendepenning 2008. Av totalt cirka 69 miljoner kronor i närståendepenning år 2008 gick 72

procent till kvinnor och 28 procent till män.

Arbetsskadeersättning

Arbetsskadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetskada.

Antal egenlivräntor enligt arbetsskadeförsäkringen i december.

I början av 1990-talet ökade antalet prövade arbetsskadeärenden kraftigt. Samtidigt steg också andelen ärenden där prövningen ledde till att en arbetskada konstaterades. Nedgången efter 1993 beror på att det infördes betydligt strängare krav för att få en arbetskada godkänd. År 2003 ändrades reglerna så att endast individer under 65 år beviljades livräntor, vilket delvis förklarar att antalet livräntor efter 2003 sjunker med 22 procent. Den avtagande trenden av beviljade livräntor består dock, oavsett åldersgrupp.

Regler 2008

Alla som förvärvsarbetar i landet är försäkrade för arbetskada. Med arbetskada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning kan betalas för inkomstförlust, tandvårdskostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall och kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp.

Den största ersättningen som betalas ut från arbetsskadeförsäkringen är livränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbetskada medför en varaktig nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

Innan det akuta - av arbetsskadan orsakade - sjukdomstillståndet har upphört får man vanlig sjuklön eller sjukpenning. Den som har en skada som har visat sig den 1 januari 2003 eller senare får kompensation för karensdagar när han eller hon beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomstförlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst han eller hon beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande 25 625 kronor per månad år 2008.

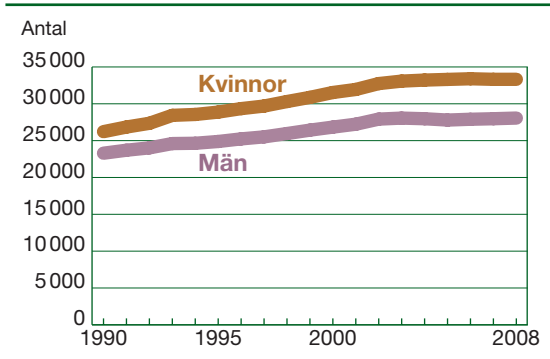
Arbetskadeliivränta december

2008. År 2008 utbetalades totalt 4,2 miljarder kronor i arbetskadeliivränta. Av det utbetalda beloppet fick kvinnor 39 procent och män 61 procent. Kvinnorna fick i genomsnitt 1 286 kronor, eller 22 procent, lägre ersättning per månad jämfört med männen.

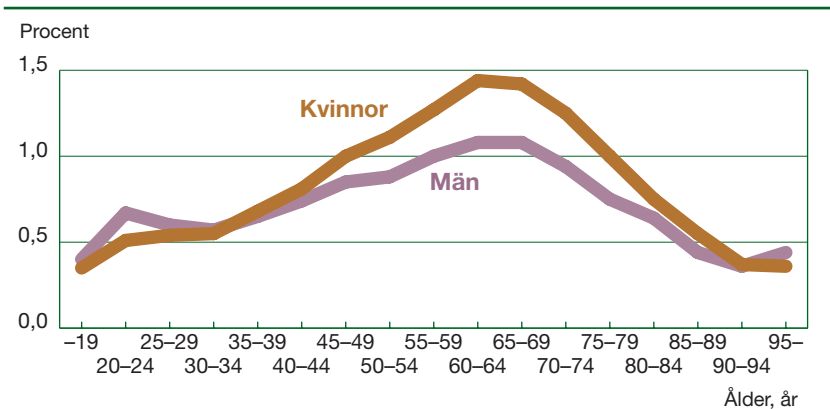
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp per månad, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-24	3	16	11 601	14 227
25-29	37	66	8 198	7 907
30-34	125	263	5 806	7 545
35-39	457	697	6 468	6 747
40-44	1 277	2 008	5 628	6 279
45-49	1 992	3 142	5 173	6 176
50-54	3 344	4 549	4 970	6 125
55-59	5 881	6 989	4 914	6 115
60-64	10 126	11 513	4 823	6 371
Samtliga	23 242	29 243	4 985	6 271

Handikappersättning

Handikappersättning ger ekonomisk trygghet till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp av annan person eller har merutgifter på grund av sin funktionsnedsättning.

Personer med handikappersättning i december. Antal personer med handikappersättning ökade stadigt från 1990-talets början fram till år 2003–2004 men har därefter planat ut. År 2008 var antalet personer med handikappersättning omkring 61 000 stycken.

Andel av befolkningen med handikappersättning 2008. Generellt sett är handikappersättning vanligare bland kvinnor än bland män, dock inte i unga år vilket bland annat beror på att det är

vanligare bland pojkar med medfödda funktionshinder. Andelen personer med handikappersättning i befolkningen är störst i åldersgruppen 60–69 år.

En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att han eller hon behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om man i övrigt har betydande merutgifter på grund av nedsatt funktionsförmåga. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller 19 år och som

innan han eller hon fyllt 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet per år, beroende på hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2008 motsvarade de tre nivåerna 1 230, 1 811 respektive 2 358 kronor per månad. Blinda och personer med ledsyn samt döva och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

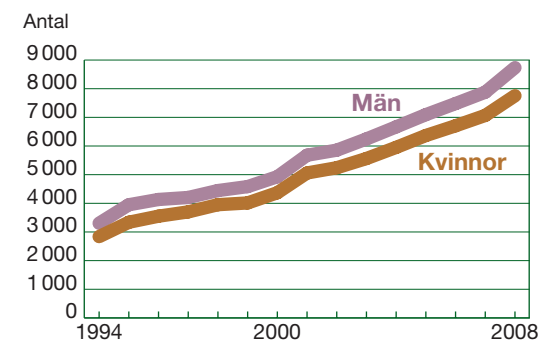
Regler 2008

Handikappersättning december 2008. Av totalt 1,2 miljarder kronor i handikappersättning år 2008 gick 54 procent till kvinnor och 46 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp per månad, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-19	216	259	1 602	1 601
20-29	2 930	3 724	1 540	1 562
30-39	3 672	3 777	1 567	1 610
40-49	5 638	5 143	1 584	1 609
50-59	6 890	5 538	1 581	1 627
60-69	7 982	5 983	1 553	1 577
70-79	4 088	2 651	1 489	1 499
80-89	1 699	907	1 426	1 423
90-	208	80	1 370	1 344
Samtliga	33 323	28 062	1 549	1 582

Assistansersättning

Genom möjligheten till personliga assistenter ges personer med omfattande funktionsnedsättningar möjlighet att kunna leva som andra.

Personer med assistansersättning.

Assistansersättningen infördes år 1994. Antalet personer med ersättningen har ökat stadigt under tidsperioden. Männerna har hela tiden varit fler än kvinnorna.

Regler 2008

Assistansersättning kan ges till den som har autism, utvecklingsstörning, betydande begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter hjärnskada i vuxen ålder eller andra varaktiga funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Nedsättningen måste vara stor och orsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen. Person som bor i gruppbostad eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

Assistansersättningen får endast användas till köp av personlig assistans genom kommunen, brukarkooperativ alternativt privat företag eller för att själv avlöna de personliga assistenter som anlitas till hjälp i den dagliga livsföringen.

Assistansersättning betalas med ett belopp per timme. Det var 237 kronor år 2008. Möjlighet finns dock att ansöka om förhöjd ersättning.

Ålder	Antal mottagare		Medelantal timmar i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–14	793	1 143	381	383
15–19	541	745	425	423
20–24	490	694	516	536
25–29	412	545	538	563
30–34	421	524	562	536
35–39	406	472	496	548
40–44	473	526	504	515
45–49	477	502	478	515
50–54	579	511	469	507
55–59	695	635	465	495
60–64	937	870	456	459
65–	975	927	410	419
Samtliga	7 199	8 094	463	477

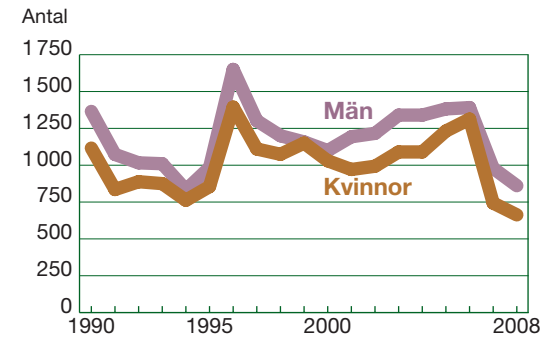
Assistansersättning december

2008. Av totalt 86 miljoner timmars assistansersättning år 2008 gick 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Upp till 50 år hade fler män än kvinnor assistansersättning. Männerna fick i genomsnitt fler beviljade timmar än kvinnorna i de flesta åldersklasser. Störst var denna skillnad i åldersintervallet 35–39 år. Utgifterna för assistansersättning år 2008 var 19,9 miljarder kronor (inkluderar kommunernas utgifter).

Bilstöd

Bilstöd ska underlätta för personer som har varaktiga funktionsnedsättningar som gör att de har svårt att förflytta sig.

Antal beviljade bilstöd. Bilstödet infördes 1988. Eftersom man fram till och med år 2006 enbart kunde få ett nytt bilstöd vart sjunde år förekommer det toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. Sedan år 2007 kan man få ett nytt bilstöd vart nionde år. Det är något färre kvinnor än män som har fått denna ersättning.

Bilstöd består av flera bidrag. Bilstöd kan ges för inköp av bil och kan beviljas vart nionde år. Bilstöd kan också beviljas för anpassning av fordon och i vissa fall för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motorfordon som motorcykel eller

moped. Grundförutsättningen för att få bilstöd är att den enskilde ska ha en varaktig funktionsnedsättning som innebär väsentliga svårigheter att förflytta sig eller att använda allmänna kommunikationer.

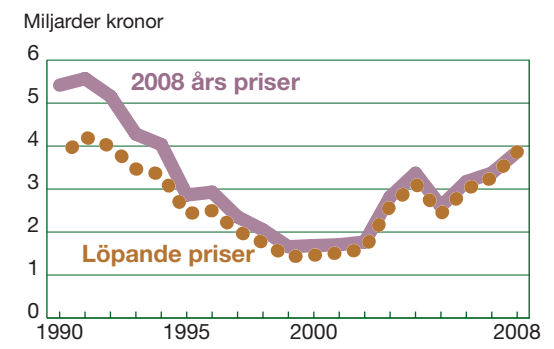
Regler 2008

Utbetalade bilstöd 2008. Av totalt 200 miljoner kronor i bilstöd år 2008 gick 44 procent till kvinnor och 56 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-15	244	309	89 610	85 387
16-19	67	83	82 298	106 592
20-24	35	67	106 487	143 768
25-29	32	54	148 877	87 085
30-34	46	62	109 776	95 341
35-39	69	83	108 484	88 219
40-44	75	116	108 306	112 772
45-49	106	110	99 424	93 834
50-54	85	90	118 465	89 906
55-59	76	106	88 544	64 668
60-	100	147	60 843	77 415
Totalt	935	1 227	96 203	91 711

Tandvård

Tandvårdsförsäkringen ska ge möjlighet till en god tandhälsa oberoende av ekonomiska förutsättningar.

Utbetalt belopp för tandvård.

Ersättningsreglerna har successivt ändrats så att patienterna har

fått betala en allt större andel. Utgifterna för tandvårdsförsäkringen har därmed minskat mellan år 1992 och 1999, men regeländringar under 2002 medförde att utgifterna ökade kraftigt. I januari 2004 infördes vissa begränsningar som gjorde att utgifterna tillfälligt minskade. Utvecklingen de senaste åren beror främst på variationer i mängden provningar och påföljande tid för att handlägga ärenden. Det nya regelverk som infördes den 1:a juli 2008 har inneburit ökade utgifter. År 2008 var utgifterna för tandvård 3,9 miljarder kronor.

Regler 2008

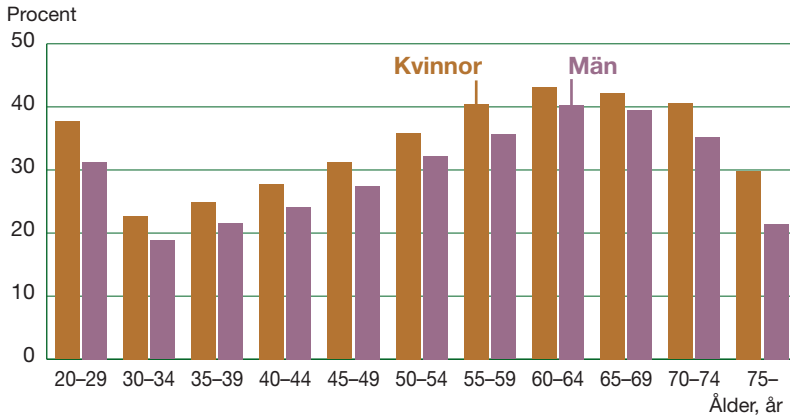
Tandvården är avgiftsfri för barn upp till och med 19 år. För individer som är 20 år eller äldre infördes den 1:a juli 2008 ett nytt tandvårdsstöd som består av två delar, dels ett allmänt tandvårdsbidrag och dels ett högkostnads-skydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera regelbundna besök hos tandläkare och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för personer i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

Högkostnadsskyddet innebär att den försäkrade vid större behandlingar inte behöver betala hela kostnaden själv. Den ersättning som betalas ut beräknas högst utifrån så kallade referenspriser. Varje tandvårdsåtgärd som berättigar till ersättning har ett referenspris, som är ett fastställt pris av staten.

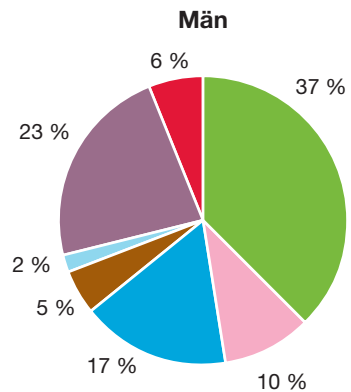
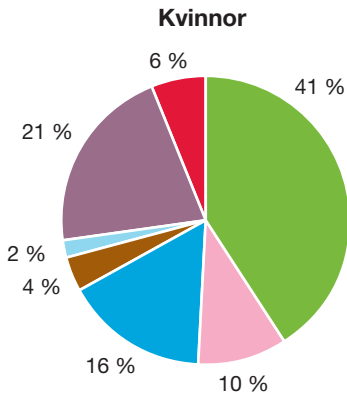
Högkostnadsskyddet beräknas inte per kalenderår, utan beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader och som kan påbörjas när den försäkrade önskar. Efter det räknas alla ersättningsberättigade åtgärder som utförs under ersättningsperioden in i högkostnadsskyddet.

- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp sammanlagt uppgår till 3 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten hela tandvårdskostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten 50 procent av tandvårdskostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten 15 procent av tandvårdskostnaden.

Andel av befolkningen som har utnyttjat det allmänna tandvårdsbidraget under andra halvåret 2008. Totalt 31 procent av befolkningen i åldrarna 20 år eller äldre

har utnyttjat det allmänna tandvårdsbidraget sedan det infördes i juli 2008. Andelen är högre bland kvinnor än bland män i alla åldersgrupper.

Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder

Sjukdomsförebyggande åtgärder

Sjukdomsbehandlande åtgärder

Kirurgiska åtgärder

Rotbehandling

Reparativa åtgärder

Protetiska åtgärder

Anm. Åtgärder som utförs för personer som har fått ett förhandstillstånd innan den 1:a juli 2008 ingår inte i denna sammanställning.

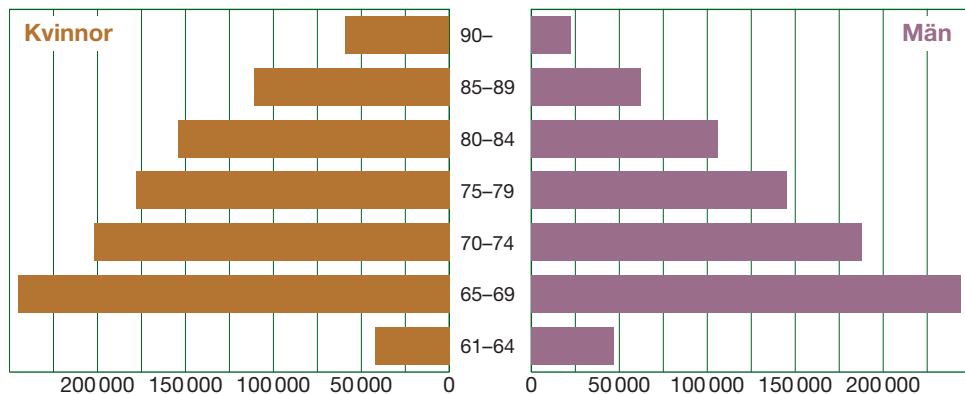
Andel åtgärder fördelat på åtgärdsgrupp under andra halvåret 2008. Den vanligaste åtgärdsgruppen är undersökningar, riskbedömningar och hälsofrämjande åtgärder (41 procent för kvinnor och 38 procent för män). Reparativa åtgärder, till exempel lagning

av tänder, är den näst vanligaste åtgärden. Resterande åtgärder är sjukdomsförebyggande åtgärder (till exempel fluorbehandlingar), protetiska åtgärder (insättning av kronor, broar och dylikt), kirurgiska åtgärder (tanduttagningar och liknande) och rotbehandlingar.

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m.

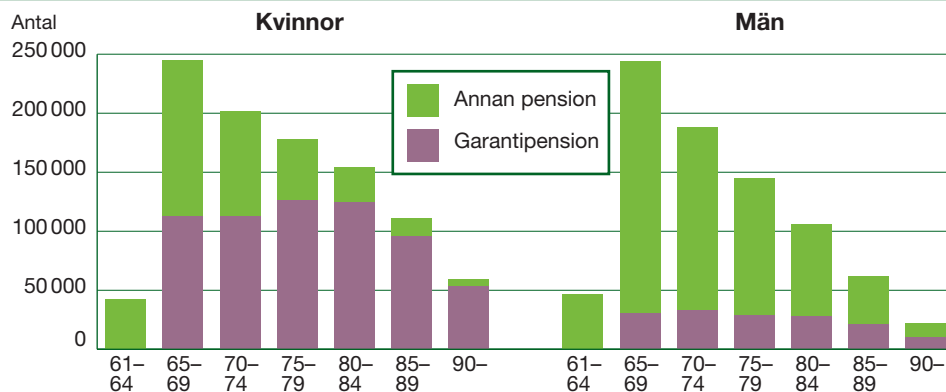
Ålderspension

Ålderspensionen ger trygghet på äldre dar. Den består av inkomstpension, tilläggs pension, premiepension och garantipension.

Ålderspensionärer 2008. Bland ålderspensionärerna finns betydligt fler kvinnor än män, vilket beror på att kvinnor som grupp lever längre än män. Det är enbart bland

pensionärerna i åldrarna 61–64 år som männen är fler än kvinnorna. De tidiga uttagen har ökat mycket de senaste åren, bara mellan år 2005 och år 2008 med 66 procent.

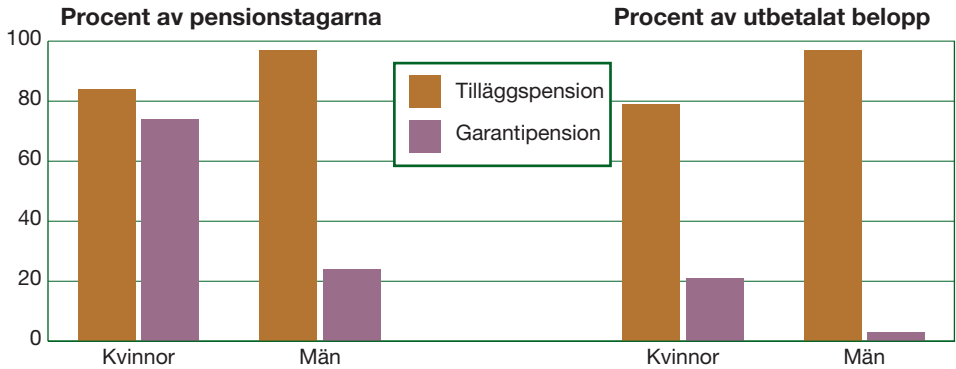
Garantipension innebär att pensionstagaren enbart har garantipension eller garantipension i kombination med en eller flera av de övriga pensionstyperna. Annan pension innebär att pensionstagaren inte har garantipension utan en eller flera av de övriga pensionstyperna.

Ålderspensionärer med respektive utan garantipension 2008.

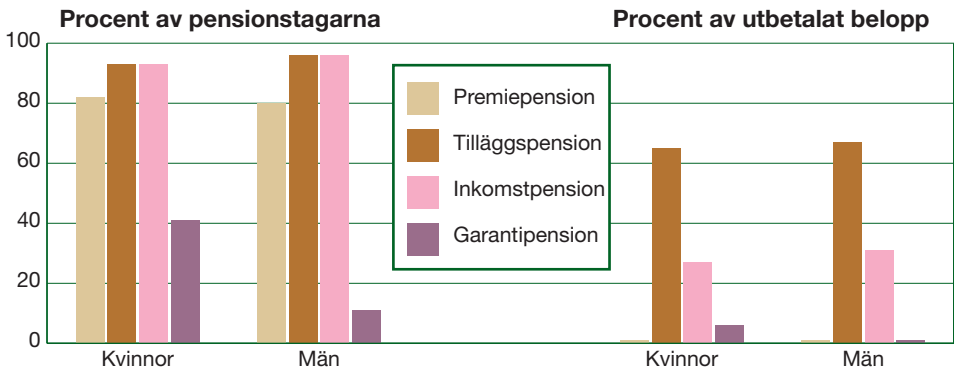
För kvinnorna har det markant ökande deltagandet i arbetslivet under slutet av 1900-talet medfört att andelen pensionstagare med garantipension är betydligt större

i åldrarna över 70 år jämfört med pensionstagarna som är yngre än 70 år. Även för männen finns ett liknande mönster, men andelen med garantipension är betydligt lägre i alla åldersklasser.

Födda 1937 eller tidigare

Födda 1938 eller senare

De olika pensionstyperna 2008.

Personer i åldrarna 71 år och däröver (dvs. födda 1937 eller tidigare) kan bara ha pension i form av garantipension och tilläggs pension. Totalt 74 procent av kvinnorna och 24 procent av männen hade garantipension. Andelen som enbart hade garantipension var 16 procent bland kvinnorna och 3 procent bland männen, vilket avspeglar skillnaderna i förvärvsmönstret mellan män och kvinnor för dessa generationer.

I december 2008 var det närmare 665 000 pensionstagare som omfattades av det nya

inkomstpensionssystemet (dvs. födda 1938 eller senare). Dessa kunde förutom garantipension och tilläggs pension också ha inkomstpension och premiepension. Totalt 82 procent av kvinnorna och 80 procent av männen hade premiepension men beloppen är än så länge mycket små. Bland kvinnorna hade 41 procent garantipension medan motsvarande siffra för männen var 11 procent. Andelen som enbart hade garantipension var knappt 3 procent bland kvinnorna och drygt 1 procent bland männen.

Regler
2008

Ålderspension får man efter ansökan, dock tidigast från 61 års ålder. Man kan skjuta upp pensionsuttaget hur länge man vill och pensionen blir högre ju längre man väntar med att ta ut den. Ålderspensionen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån.

Rätt till ålderspension tjänas in främst genom det förvärvsarbete man utför. Förvärvsinkomsterna är – tillsammans med vissa så kallade pensionsgrundande belopp – den enskildes pensionsunderlag. Pensionsgrundande belopp får man tillgodoräkna sig exempelvis när man har sjuk- eller aktivitetsersättning eller är förälder till små barn. Pensionsrätten uppgår till 18,5 procent av pensionsunderlaget.

De intjänade delarna av pensionen betalas ut som inkomst-

pension och premiepension. Pensionsrätten till inkomstpensionen är 16 procent av underlaget och återstående 2,5 procent fonderas för premiepensionen. Om den intjänade pensionen är lägre än en viss grundtrygghetsnivå kompletteras den med en garantipension.

Den allmänna ålderspensionen gäller för alla som är födda 1938 eller senare. Personer som är födda tidigare får sin ålderspension i form av tilläggspension och eventuellt garantipension. Tilläggspensionen motsvarar i huvudsak tidigare folkpension och allmän tilläggspension (ATP) som grundas på pensionspoäng i det gamla systemet. Även personer födda under perioden 1938–1953 får i varierande grad sin intjänade pension i form av tilläggspension.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
61–64	42 133	46 777	5 207	8 128
65–69	245 295	244 235	9 693	12 334
70–74	201 997	188 011	9 460	12 717
75–79	177 932	145 035	8 730	12 687
80–84	154 154	105 997	8 022	12 671
85–89	111 043	62 058	7 383	12 497
90–	59 028	22 431	6 921	12 010
Samtliga	991 582	814 544	8 598	12 291

Ålderspension december 2008.

Totalt 219,4 miljarder kronor betalades ut i ålderspension under 2008, varav 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Bland mot-

tagarna var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Totalt 177 miljarder kronor av hela beloppet var tilläggspension.

Äldreförsörjningsstöd

Äldreförsörjningsstöd ger personer med låg ålderspension eller ingen pension alls möjlighet att försörja sig.

Äldreförsörjningsstöd kan betalas ut till den som är bosatt i Sverige och som har fyllt 65 år. Stödet är inkomstprövat och syftar lik-som särskilt bostadstillägg till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå. Levnadsnivån ska motsvara en schabloniserad ekonomisk lägstanivå och kost-

nader för en skälig bostad. Den skäliga bostadskostnaden var högst 6 200 kronor per månad för ogift och 3 100 kronor för gift år 2008. Den skäliga levnadsnivån var 4 421 kronor per månad för ogift och 3 704 kronor för gift. Stödet beviljas för högst tolv månader i taget.

**Regler
2008**

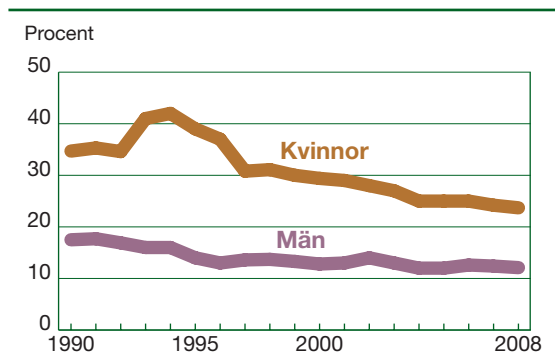
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
65–69	3 292	2 699	2 784	2 305
70–74	1 548	1 527	4 416	2 287
75–79	674	785	5 670	2 530
80–84	414	355	4 722	2 527
85–89	247	160	3 253	2 030
90–	113	40	2 884	3 050
Samtliga	6 288	5 566	3 643	2 343

Äldreförsörjningsstöd december 2008. År 2008 betalades det ut 437 miljoner kronor i äldreförsörj-

ningsstöd. Ungefär 64 procent av beloppet betalades ut till kvinnor och 36 procent till män.

Bostadstillägg till pensionärer, personer med sjuk- och aktivitetsersättning m.fl.

Bostadstilläggen ger pensionärer och vissa andra grupper med låg inkomst möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarden i övrigt behöver drabbas.

Andel pensionstagare med bostadstillägg.

Andelen pensionsstagare med bostadstillägg minskar över tid för både kvinnor och män. Detta beror på att många som får bostadstillägg är äldre pensionärer och att nytillkomna pensionärer har en högre medelpension och har därmed inte samma behov av bostadstillägg. Kvinnor har i genomsnitt lägre pension än män och sämre ekonomiska förhållanden också i övrigt. Andelen kvinnor med bostadstillägg år 2008 var dubbelt så stor som andelen män.

Regler 2008

Bostadstillägget omfattar

- bostadstillägg till pensionärer (BTP)
- särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP).

BTP kan beviljas personer som har hel ålderspension, änkepension, särskild efterlevandepension, hustrutillägg, sjukersättning, aktivitetsersättning eller EU-pension som motsvarar de svenska förmånerna. BTP beviljas inte för ålderspension före 65 års ålder (tidigt uttag).

Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden samt de inkomster och den förmögenhet som den enskilde har. Under 2008 var högsta möjliga BTP 93 procent av boendekostnaden. För en person som fyllt 65 år uppgick den högsta godtagbara boendekostnaden till 5 000 kronor per månad för ogift och 2 500 kronor

för gift. För övriga bidragsberättigade var högsta möjliga BTP 91 procent av boendekostnaden, maximalt 4 500 kronor för ogifta respektive 2 250 kronor för gifta. BTP är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

SBTP är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde pensionären en skälig levnadsnivå, i princip motsvarande en schabloniserad ekonomisk lägstanivå och kostnader för en skälig bostad. En högsta bostadskostnad på 6 200 kronor per månad godtas. En förutsättning för att kunna få SBTP är att BTP är beviljat. Dessutom krävs att personens inkomster efter avdrag för skäliga bostadskostnader inte når upp till en viss fastställd lägstanivå. Ersättningen betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till den lägsta inkomstnivån.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	152	215	2 667	2 480
20-24	3 023	3 463	2 866	2 864
25-29	3 619	4 010	2 927	2 948
30-34	4 007	4 000	2 808	2 916
35-39	5 438	4 863	2 567	2 684
40-44	8 373	6 655	2 424	2 533
45-49	10 113	8 073	2 405	2 442
50-54	12 173	9 478	2 396	2 389
55-59	14 263	10 145	2 377	2 326
60-64	16 715	10 263	2 300	2 229
65-69	27 048	12 477	2 066	2 086
70-74	31 541	9 774	1 979	1 912
75-79	38 129	9 363	2 039	1 767
80-84	45 316	8 573	2 142	1 632
85-89	44 925	6 710	2 273	1 598
90-	31 992	3 677	2 526	1 729
Samtliga	296 827	111 739	2 247	2 193

¹ I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

Bostadstillägg december 2008. År 2008 betalades det ut 11,5 miljarder kronor i bostadstillägg till ålderspensionärer och till personer

med sjuk- och aktivitetsersättning. Ungefär 73 procent av beloppet betalades ut till kvinnor och 27 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp ¹ kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
65-69	27 008	12 453	2 066	2 086
70-74	31 487	9 747	1 979	1 913
75-79	38 088	9 347	2 039	1 766
80-84	45 275	8 567	2 142	1 632
85-89	44 896	6 703	2 273	1 597
90-	31 975	3 675	2 526	1 729
Samtliga	218 729	50 492	2 174	1 825

¹ I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

Bostadstillägg till ålderspensionärer december 2008. Bostadstilläggen till ålderspensionärerna

var cirka 7,1 miljarder kronor år 2008, varav 84 procent gick till kvinnor och 16 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	152	215	2 667	2 480
20-24	3 021	3 461	2 866	2 864
25-29	3 615	4 005	2 928	2 948
30-34	4 002	3 996	2 809	2 917
35-39	5 429	4 857	2 567	2 684
40-44	8 347	6 648	2 425	2 533
45-49	10 067	8 057	2 405	2 443
50-54	12 087	9 461	2 395	2 389
55-59	14 123	10 120	2 372	2 326
60-64	16 372	10 241	2 291	2 229
Samtliga	77 215	61 061	2 451	2 497

¹ I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

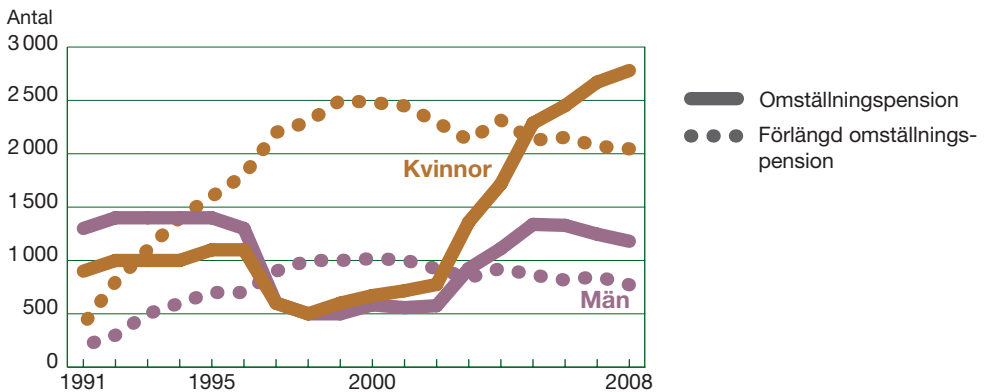
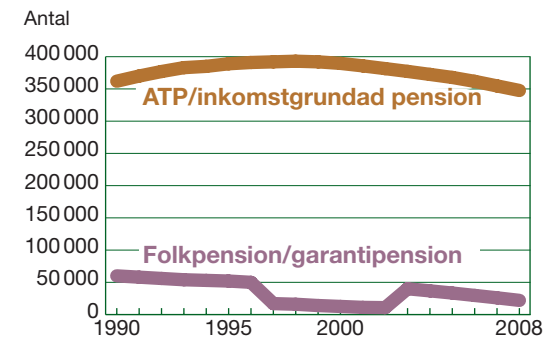
Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning december 2008. Bostadstilläggen till personer med sjukersättning eller aktivitets-

ersättning var cirka 4,4 miljarder kronor år 2008, varav 55 procent av beloppet betalades ut till kvinnor och 45 procent till män.

Efterlevandepension till vuxna

Efterlevandepension ger ekonomisk trygghet till personer vilkas nära anhöriga har avlidit.

Kvinnor med änkepension. Änkepensionen avskaffades 1990 men övergångsregler gjorde att antalet kvinnor med änkepension från ATP-systemet ändå ökade under en period. Däremot minskade antalet med folkpension kraftigt till följd av att inkomstprövning infördes från och med april 1997. Inkomstprövningen har tagits bort i det nya pensionssystemet, och antalet änkor med garantipension var år 2003 nästan i nivå med antalet folkpensioner år 1996 (dvs. innan inkomstprövningen infördes). Änkepensionerna är nu under långsam avveckling.

Omställningspension och förlängd omställningspension. Tiden för att få omställningspension sänktes från ett år till sex månader 1997, vilket ledde till att antalet personer som hade förmånen vid en viss tidpunkt halverades. Samtidigt ökade antalet personer som fick förlängd omställningspension. Från år 2003 har tiden man kan få omställ-

ningspension åter ökats till ett år, vilket märks på utvecklingen. De senaste åren har dock antalet män med omställningspension minskat något, medan antalet kvinnor med ersättningen har fortsatt att öka. År 2008 hade mer än dubbelt så många kvinnor som män förlängd omställningspension.

**Regler
2008**

I efterlevandepension till vuxna ingår

- omställningspension
- förlängd omställningspension
- särskild efterlevandepension (kan inte beviljas efter december 2002)
- änkepension.

Dessa förmåner betalas ut i form av inkomstgrundad pension, som beror på den avlidnes tidigare inkomst. Som tillägg till, eller ersättning för, den inkomstgrundade pensionen kan man under vissa förutsättningar få garantipension. Den är 2,13 prisbasbelopp, motsvarande 7 278 kronor per månad under år 2008.

Efterlevande make eller maka (eller därmed jämställd person) kan få omställningspension om han eller hon är yngre än 65 år och

- vid dödsfallet stadigvarande sammanbodde med barn under 18 år eller
- oavbrutet hade sammanbott med den avlidne under en tid av minst fem år fram till tidpunkten för dödsfallet.

Omställningspension får man under tolv månader och storleken baseras på den avlidnes pensionsbehållning för inkomstpension eller pensionspoängen för tilläggs-pension. Omställningspensionen kan man få samtidigt med egen pension.

Om den efterlevande har vårdnaden om barn under 18 år får han eller hon en förlängd omställningspension i tolv månader, eller tills yngsta barnet fyller tolv år. Rätten till förlängd omställningspension upphör om den efterlevande gifter om sig.

Rätten till änkepension och storleken på änkepensionen beror på kvinnans ålder, om makarna var gifta eller jämställda med gifta vid utgången av år 1989 och mannens år med pensionspoäng (ATP-poäng). Pensionen samordnas med sjuk- och aktivitetsersättning och med ålderspension. Änkepensionen upphör om änkan gifter om sig.

Ålder	Antal mottagare Kvinnor	Medelbelopp, kronor i december Kvinnor
-39	16	1 805
40-49	1 821	3 045
50-59	12 905	5 237
60-64	19 254	6 730
65-69	25 765	2 515
70-74	38 341	2 801
75-79	59 776	3 456
80-89	148 982	3 583
90-	43 042	2 809
Samtliga	349 902	3 533

Änkepension december 2008. Fler-talet kvinnor som har änkepension är själva ålderspensionärer men ungefär 10 procent är under 65 år. År 2008 hade 33 procent av de kvinnliga ålderspensionärerna över 65 år också änkepension. Från och med 2003 ingår ett så kallat folkpensionstillägg i medelbeloppen för personer yngre än 65 år, vilket förklarar de högre beloppen i dessa åldrar.

Av totalt 15 miljarder kronor i änkepension år 2008 gick 84 procent till änkor som var 65 år eller äldre. Garantipensionen var 554 miljoner kronor och betalades ut till närmare 24 000 änkor.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	21	6	7 201	7 278
30-34	54	20	6 995	6 409
35-39	88	31	6 754	6 734
40-44	150	66	7 128	6 874
45-49	226	122	6 804	6 901
50-54	402	143	7 107	7 027
55-59	737	290	7 204	7 093
60-64	1 102	502	7 292	7 083
Samtliga	2 780	1 180	7 170	7 028

Omställningspension december 2008. Av totalt 413 miljoner kronor i omställningspension år 2008 gick

71 procent till kvinnor och 29 procent till män. Av hela beloppet var 91 miljoner kronor garantipension.

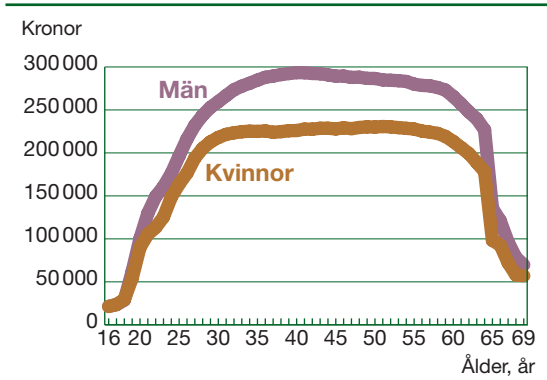
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	85	6	6 544	7 346
30-34	234	36	6 729	7 164
35-39	419	126	6 877	6 975
40-44	611	213	6 839	6 977
45-49	448	175	6 720	6 900
50-54	202	134	6 835	6 715
55-59	39	60	6 139	6 859
60-64	8	22	6 176	5 741
Samtliga	2 046	772	6 780	6 881

Förlängd omställningspension december 2008. Av totalt 235 miljoner kronor i förlängd omställningspension år 2008 gick 72

procent till kvinnor och 28 procent till män. Totalt 70 miljoner kronor utgjordes av garantipension.

Intjänat pensionsunderlag

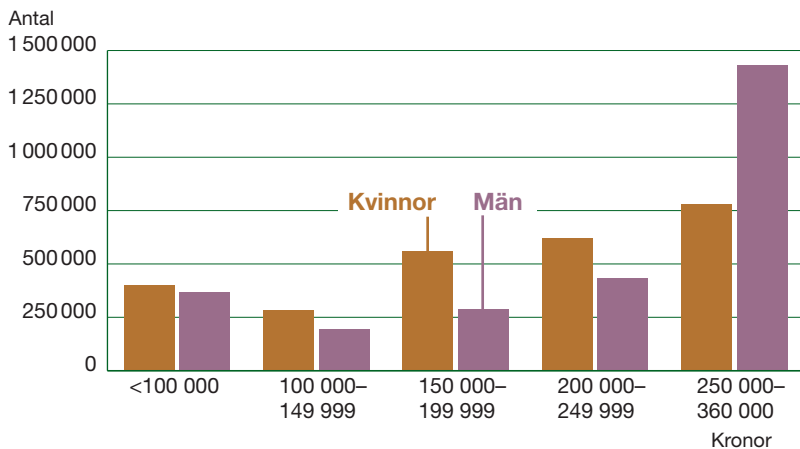
Det intjänade pensionsunderlaget består av pensionsgrundande inkomster och pensionsgrundande belopp och redovisas för personer i åldrarna 16–69 år.

Median pensionsunderlag 2007.

Medianen för pensionsunderlaget kan ses som en bild av förväntad livsinkomstprofil för varje årskull. Det intjänade pensionsunderlaget är lägre för kvinnor, cirka 83

procent av männens. Skillnaden speglar främst kvinnornas kortare arbetstid i löneersatt sysselsättning och löneskillnaden mellan könen. Pensionsunderlaget stiger i takt med ökande ålder för både kvinnor och män i åldrarna 20 till 35 år, vilket kan förklaras av att man gör karriär och/eller börjar arbeta heltid. Därefter ökar pensionsunderlaget något för kvinnor under stora delar av den arbetsföra åldern, medan männens pensionsunderlag snarare minskar. Efter 60 års ålder sjunker pensionsunderlaget för både kvinnor och män till följd av nedtrappningen i antalet arbetstimmar.

Antal personer efter intjänat pensionsunderlag 2007. Kvinnorna är överrepresenterade i de lägre

inkomstklasserna och männen i den högsta.

Pensionsunderlaget utgör summan av pensionsgrundande inkomster och pensionsgrundande belopp upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsgrundande inkomster är inkomster av tjänst, egenföretagares förvärvsinkomster och socialförsäkringsersättning (sjukpenning, föräldrapenning, ersättning vid arbetslöshet m.m.).

Pensionsgrundande belopp tillgodoräknas för sjuk- och aktivitetsersättning (förtidspension), pliktjänst, studier och

barnår. Pensionsrätter beräknas sedan som 18,5 procent av pensionsunderlaget. Pensionsrätten för inkomstpension är 16 procent och pensionsrätten för premiepension 2,5 procent av pensionsunderlaget för personer födda 1954 eller senare. För de födda mellan 1938 och 1953 är det en lägre procent som avsätts till inkomst- och premiepension beroende på antal 20-delar i det reformerade pensionssystemet.

Regler 2008

Födelseregion	Antal personer med pensionsunderlag		Andel av befolkningen, procent		Pensionsunderlag median, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2 247 245	2 332 453	85,9	85,9	210 900	264 100
Norden utom Sverige	90 119	70 454	84,3	83,8	212 000	254 100
EU 27 utom Norden	66 030	67 066	85,4	91,1	189 500	225 550
Övriga Europa	64 049	59 378	80,4	80,7	179 400	221 200
Afrika söder om Sahara	19 509	20 707	77,6	77,7	163 800	183 600
Asien utan Mellanöstern	49 052	29 816	82,3	85,9	163 800	183 400
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	73 312	92 457	75,7	77,6	163 800	166 800
Nordamerika	7 598	8 703	82,5	84,9	189 550	229 200
Sydamerika	22 653	21 519	87,3	86,9	180 300	209 400
Oceanien	833	1 650	85,9	97,9	201 300	247 750
Samtliga	2 640 400	2 704 203	85,3	85,5	206 500	257 100

Intjänat pensionsunderlag 2007.

Andelen personer som tjänat in pensionsunderlag är hög bland personer födda i Sverige, övriga Norden och EU27. Knappt 76 procent av kvinnorna och 78 procent av männen födda i Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet hade ett pensionsunderlag. Pensionsunderlaget var som högst för män födda i Sverige, medan kvinnor födda i Afrika, Asien, Mellanöstern och Turkiet hade det lägsta underlaget.

Spridningen mellan olika födelseregioner är stor både vad

gäller andelen personer med pensionsunderlag och storleken på underlaget. Anledningen till detta är bland annat att utrikesfödda personer inte etablerats på arbetsmarknaden i samma utsträckning som personer födda i Sverige, och att dessa inte heller haft lika lång tid i genomsnitt att intjäna ett pensionsunderlag.

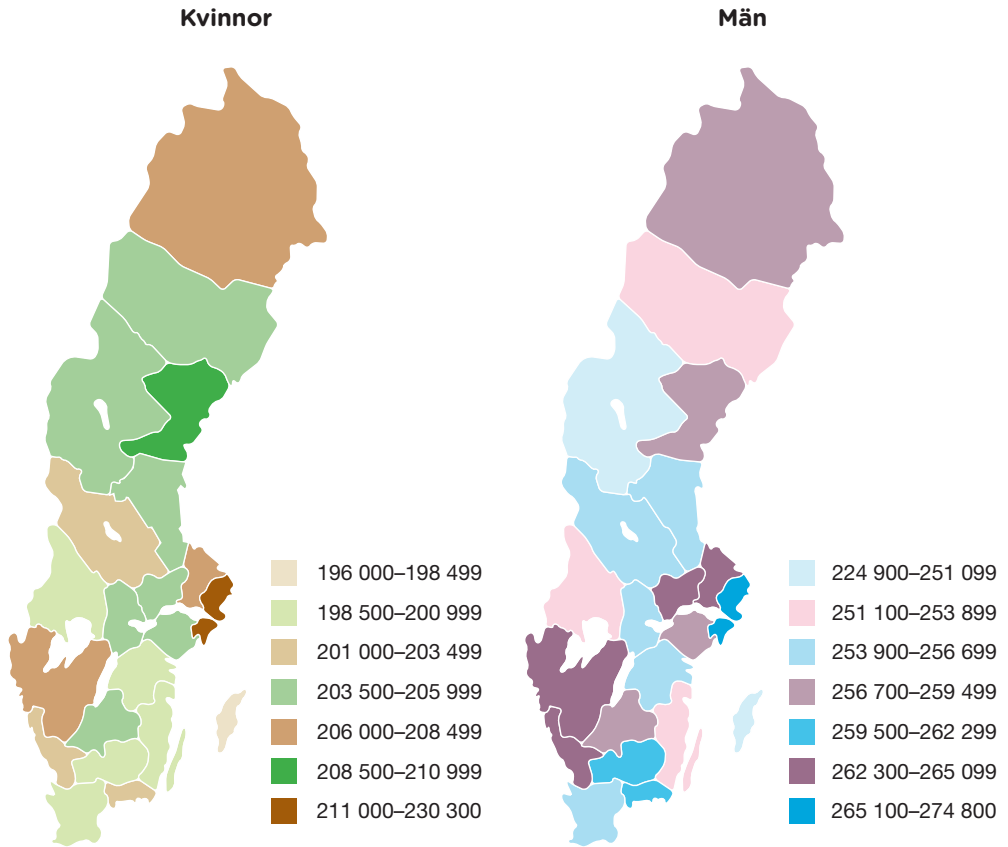
Uppgift om födelseregion saknas för vissa personer, varvid antalet personer som ingår i denna tabell skiljer sig något från antalet som ingår i nedanstående tabell.

Ålder	Antal personer med pensionsunderlag		Andel av befolkningen, procent		Pensionsunderlag, median kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-19	78 440	81 218	30,1	33,1	37 500	40 000
20-24	257 490	248 757	93,0	94,1	113 100	139 000
25-29	257 884	250 996	96,1	96,0	190 300	229 900
30-34	282 207	273 848	96,9	96,3	222 700	272 000
35-39	301 916	294 069	97,2	96,7	225 000	289 100
40-44	326 706	313 983	96,8	96,5	227 800	292 500
45-49	283 943	276 454	96,4	96,2	229 100	288 300
50-54	280 454	276 372	96,4	96,3	229 900	284 600
55-59	286 989	285 203	96,4	96,0	223 800	277 200
60-64	280 021	279 257	90,1	90,1	198 400	246 600
65-69	76 561	62 678	34,2	27,3	88 700	115 900
Samtliga	2 712 611	2 642 835	85,8	85,4	206 500	257 100

Intjänat pensionsunderlag 2007.

Andelen som tjänat in pensionsunderlag i åldrarna 16-69 år var närmare 86 procent för kvinnor och 85 procent för män. Den höga andelen förklaras av att utöver lön så ingår även exempelvis sjuk- eller aktivitetsersättning, sjukpenning, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och studiemedel i be-

räkningen av pensionsunderlaget. Bland personer i åldrarna 65-69 år var det fortfarande många som tjänade in till sitt pensionsunderlag, 34 procent bland kvinnorna och 27 procent bland männen. Hälften av kvinnorna hade högre pensionsunderlag än 206 500 kronor, medan motsvarande siffra för männen var 257 100 kronor.

Intjänat pensionsunderlag per län 2007. Det intjänande pensionsunderlaget speglar den regionala inkomstfördelningen i landet. De högsta inkomsterna finns i Stockholms län där medianen för det intjänande pensionsunderlaget

var omkring 230 000 kronor för kvinnor och 275 000 kronor för män. Gotlands län hade det lägsta pensionsunderlaget där medianen för kvinnor var 196 000 kronor och motsvarande för männen var 225 000 kronor.

Regeländringar sedan 2008

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Föräldrapenning, Tillfällig föräldrapenning

Juli 2008

Föräldrapenning. En jämställdhetsbonus införs som gäller föräldrar till barn som föds från och med den 1:a juli 2008. Jämställdhetsbonusen innebär att den förälder som har varit ledig mest under ett år får betala mindre skatt på sina arbetsinkomster när han eller hon börjar arbeta och den andra partnern är föräldraledig. Om föräldrarna delar lika på dagarna med föräldrapenning får de maximal bonus. Det innebär att varje förälder tar ut 135 dagar var med föräldrapenning på sjukpenningnivå. Bonusen gäller inte de 60 reserverade dagarna per förälder.

Vårdnadsbidraget införs och ges till föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år. Bidraget är frivilligt för kommunerna att införa och är högst 3 000 kronor per månad och barn. Vårdnadsbidrag kan inte kombineras med föräldrapenning för vare sig bidragsmottagare eller dennes sambo, make eller maka. Innan vårdnadsbidraget kan användas måste 250 föräldrapenningdagar för barnet ha använts.

Tillfällig föräldrapenning. Ett krav på intyg från förskola/skola om att barnet varit frånvarande för den tid man begär ersättning för vård av sjukt barn införs. Kravet på intyg gäller inte under vissa förutsättningar.

Bostadsbidrag

Januari 2008

Bostadsbidrag. Vissa mindre ändringar genomförs i reglerna för hur den bidragsgrundande inkomsten ska beräknas. Tidigare skulle inkomst av näringsverksamhet antas vara minst lika stor som vid senaste taxeringsbeslut om inte sökanden kunde visa särskilda skäl för att inkomsten skulle uppskattas till ett lägre belopp. I den nya lagtexten slopas detta så att inkomst från

näringsverksamhet måste uppskattas på samma sätt som t.ex. inkomst från tjänst.

Ett förtydligande gjordes även i lagen vad gäller handläggningsrutinen i det fall inkomstsuppgifter ändras efter det att slutligt bostadsbidrag fastställts. Även i det fall studiebidrag ändras (inte bara taxering) kan nytt slutligt bostadsbidrag beräknas.

I samband med den slopade förmögenhetsskatten gjordes även vissa omformuleringar i lagtexten gällande beräkningen av förmögenhetstillägg till bidragsgrundande inkomst. I den nya lydelsen definieras förmögenhet som ”sådan förmögenhet som skulle ha varit skattepliktig enligt den upphävda lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt”.

Juli 2008

Bostadsbidrag. Om en bostadsbidragstagare får kommunalt vårdnadsbidrag ska det läggas till den bidragsgrundande inkomsten vid beräkningen av bostadsbidrag.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Aktivitetsstöd

Juli 2009

Aktivitetsstöd. Storleken på medlemsavgiften till a-kassan beror på om medlemmen är arbetslös eller inte. Den som har aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning jämförs med en arbetslös person. Har en person arbetat under programmet som den fått aktivitetsstöd för betraktas han eller hon inte som arbetslös.

En ersättningsperiod får beviljas av a-kassan för den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program med aktivitetsstöd. Ersättningsperioden kan beviljas från och med startdatumet för programmet. Den kan även beviljas under programperioden. Det finns särskilda övergångsregler för dessa ändringar.

Assistansersättning

Januari 2008

Assistansersättning. Ersättningen höjs från 228 kronor till 237 kronor per timme och det förhöjda timbeloppet höjs från att

tidigare ha varit maximalt 255 kronor till att vara maximalt 265 kronor.

Juli 2008

Assistansersättning. Assistansersättning får bara användas till köp av personlig assistans av assistansanordnare eller till kostnader för att anställa egna assistenter. För den som är arbetsgivare för egna assistenter ska assistansersättningen användas för att betala lön och andra assistansomkostnader. Den som är arbetsgivare för sina egna assistenter ska också kunna visa att ersättningen använts på rätt sätt. För anordnare gäller att alla medel (assistansersättning) som anordnaren får från den assistansberättigade är inkomst i dennes näringsverksamhet och ska redovisas och beskattas enligt de regler som gäller för sådan verksamhet. Den ersättning som inte använts för köp av eller kostnader för personlig assistans ska betalas tillbaka till Försäkringskassan.

Januari 2009

Assistansersättning. Ersättningen höjs från 237 kronor till 247 kronor per timme och det förhöjda timbeloppet höjs från att tidigare ha varit maximalt 265 kronor till att vara maximalt 277 kronor.

Tandvård

Juli 2008

Tandvård. Ett nytt tandvårdsstöd införs. Den försäkrade får ta del av tandvårdsstödet från det år hon eller han fyller 20 år. Tandvårdsstödet består av två delar, dels ett allmänt tandvårdsbidrag och dels ett högkostnadsskydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera till regelbundna tandvårdsbesök och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för försäkrade i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

Högkostnadsskyddet innebär att den försäkrade vid större behandlingar inte behöver betala hela kostnaden själv. Den ersättning som betalas ut beräknas högst utifrån så kallade referenspriser. Varje tandvårdsåtgärd som berättigar till ersättning har ett referenspris, som är ett fast pris bestämt av staten.

Högkostnadsskyddet beräknas inte per kalenderår, utan beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader och

kan påbörjas när den försäkrade önskar. Efter det räknas alla ersättningsberättigande åtgärder som utförs under de följande 12 månaderna in i högkostnadsskyddet.

- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp sammanlagt uppgår till 3 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten hela tandvårdskostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp sammanlagt överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten 50 procent av tandvårdskostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp sammanlagt överstiger 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten 15 procent av tandvårdskostnaden.

Om tandläkaren tar ut ett högre pris än referenspriset blir behandlingen dyrare eftersom patienten själv betalar den del som överstiger referenspriset. Om tandläkaren tar ut ett lägre pris beräknas ersättningen däremot inte efter referenspriset, utan efter det pris som patienten faktiskt betalar.

Sjukpenningförsäkring, Sjukpenninggrundande inkomst

Juli 2008

Sjukpenning. Nya regler för rätten till sjukpenning införs, vilket bland annat innebär att sjukpenningen tidsbegränsas. En försäkrad kan få sjukpenning på 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) i maximalt 364 dagar inom en period på 450 dagar. Efter det kan den försäkrade ansöka om förlängd sjukpenning, som är 75 procent av SGI under maximalt 550 dagar. Vid mycket allvarlig sjukdom finns dock möjlighet att få sjukpenning på 80 procent av SGI under obegränsad tid.

Det införs också en så kallad **rehabiliteringskedja** som reglerar hur arbetsförmågans nedsättning ska bedömas vid olika tidpunkter. Det innebär att bedömningen av arbetsförmågans nedsättning under de första 90 dagarna i en sjukperiod görs i förhållande till det vanliga arbetet eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder. Från och med den 91:a dagen i sjukperioden innebär prövningen av rätten till sjukpenning att Försäkringskassan även ska ta hänsyn till om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Från och med den 181:a dagen i en sjukperiod ska Försäkringskassan dessutom bedöma om den försäkrade kan försörja sig själv genom att utföra något förvärvsarbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Sjukpenninggrundande inkomst. Förutsättningarna för SGI-skydd ändras på tre punkter:

- Vid utgången av en period med vårdnadsbidrag ska SGI lägst motsvara den SGI som den försäkrade skulle ha varit berättigad till före perioden med vårdnadsbidrag. En förutsättning är dock att den försäkrade när vårdnadsbidraget upphör uppfyller de övriga villkor som krävs för att SGI:n ska vara fortsatt skyddad.
- En anställd som på grund av hälsoskäl inte kan återgå i arbete hos sin arbetsgivare eller i den egna verksamheten och som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen omfattas av SGI-skydd.
- Möjligheten för en arbetslös försäkrad att få tillbaka tidigare SGI efter en period med sjuk- eller aktivitetsersättning upphör. Det innebär att den som har sjuk- eller aktivitetsersättning till och med den 30:e juni 2008 eller senare inte kan få tillbaka en tidigare SGI även om han eller hon vid utgången av perioden med ersättningen är arbetssökande och beredd att anta erbjudet arbete i samma omfattning som vid tidigare SGI.

Oktober 2008

Sjukpenning. En arbetstagare har rätt att vara tjänstledig från sin anställning för att på grund av sjukdom pröva annat arbete. Som villkor för ledigheten gäller att arbetstagaren under en period om minst 90 dagar har haft nedsatt arbetsförmåga i förhållande till sitt vanliga arbete, eller till annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjudit arbetstagaren. Arbetstagaren ska även ha ingått ett anställningsavtal med en annan arbetsgivare mellan dag 91 och dag 180 av sjukperioden.

Sjuk- och aktivitetsersättning

Juli 2008

Sjuk- och aktivitetsersättning. Kraven för rätten till sjukersättning tillsvidare skärps. De nya reglerna innebär att sjukersättning endast kan komma i fråga om den försäkrades arbetsförmåga är stadigvarande nedsatt. Att arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt innebär att arbetsförmågan bedöms bestå för all överskådlig framtid. Det innebär att det rör sig om kroniska sjukdomar och oåterkalleliga skador där ytterligare medicinsk eller arbetslivsriktad rehabilitering inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga eller att den arbetsförmåga som finns kan förbättras. Till skillnad från tidigare ska inte andra faktorer än nedsatt arbetsförmåga till följd av sjukdom

kunna påverka rätten till ersättning. Vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ska därför inte längre den försäkrades ålder, bosättningsförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet, och andra liknande omständigheter beaktas.

Vidare ska det vid bedömningen beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarkanden. Detta innebär att det inte är möjligt att få sjukersättning i väntan på lönebidrag eller annan liknande anställning. Denna förändring gäller även för aktivitetsersättning.

Möjligheten att beviljas **tidsbegränsad sjukersättning** upphör. För de som har en tidsbegränsad ersättning finns övergångsbestämmelser. Möjlighet att bevilja enligt de gamla reglerna för ytterliggare perioder om 18 månader finns, dock längst till och med december 2012. Övergångsreglerna gäller även för personer med aktivitetsersättning som fyller 30 år.

December 2008

Sjuk- och aktivitetsersättning. Så kallad steglös avräkning införs för personer som har beviljats sjukersättning (tillsvidare) i juni 2008 eller tidigare för att underlätta för dessa att komma tillbaka till arbete, studera eller arbeta ideellt. Steglös avräkning innebär att en person med sjukersättning kan tjäna 42 800 kronor per år (ett prisbasbelopp) utan att sjukersättningen minskas. Den som vill arbeta med sjukersättning måste ansöka till Försäkringskassan i förväg.

Januari 2009

Sjuk- och aktivitetsersättning. Prövotiden i reglerna om vilande sjukersättning tas bort. Tidigare kunde en person med sjuk- eller aktivitetsersättning under en prövotid på tre månader arbeta och behålla sin ersättning under tiden. I stället ska ett månatligt belopp motsvarande 25 procent av den del av sjuk- eller aktivitetsersättningen som har förklarats vilande på grund av förvärvsarbete betalas ut till den försäkrade. Beloppet ska betalas ut så länge ersättningen är vilande, dock längst 12 månader.

Reglerna ändras så att en försäkrad ska vara skyldig att anmäla till Försäkringskassan innan han eller hon påbörjar ett förvärvsarbete, utökar omfattningen av redan påbörjat arbete eller fortsätter att förvärvsarbeta efter tid då ersättningen varit vilande.

Förutsättningarna för Försäkringskassan att dra in eller minska sjukersättningen ändras. Tidigare skulle arbetsförmågan vara väsentligt förbättrad, men de nya reglerna innebär att den

numera enbart behöver vara förbättrad. En försäkrad ska även själv anmäla till Försäkringskassan om arbetsförmåga är förbättrad. De som har aktivitetsersättning är fortfarande skyldiga att anmäla väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

Arbetskadeförsäkring

Januari 2008

Livränta. Den 1:a januari 2008 upphörde socialförsäkringsnämnderna. Beslut i ärenden som tidigare avgjorts i en socialförsäkringsnämnd fattas i stället av en handläggare hos Försäkringskassan. En särskild beslutsordning tillämpas för dessa ärendeslag varav egenlivränta är ett sådant ärendeslag.

December 2008

Livränta. Den 1:a december 2008 trädde nya regler i kraft om steglös avräkning för personer som beviljats sjukersättning i juni 2008 eller tidigare. De nya reglerna gäller också egenlivränta som samordnas med sjukersättning. Livräntan ska minska i de fall hela sjukersättningen är bortreducerad. Reglerna innebär också att rätten till sjukersättning och livränta inte kan omprövas när någon arbetar enligt reglerna om steglös avräkning.

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m.

Bostadstillägg till pensionärer (BTP), Äldreförsörjningsstöd

Januari 2009

Bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. För personer med bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd höjs beräkningsfaktorn som används för att räkna ut den skäligen levnadsnivån. För ogifta höjs den från att tidigare ha varit 1,294 prisbasbelopp till att bli 1,3546 prisbasbelopp. För gifta höjdes den från att tidigare ha varit 1,084 prisbasbelopp till att bli 1,1446 prisbasbelopp.

Socialavgifter

Arbetsgivaravgifter, Egenavgifter

Januari 2008

Arbetsgivaravgifter. Sjukförsäkringsavgiften sänks från 8,78 till 7,71 procentenheter och arbetsmarknadsavgiften från 4,45 till 2,43 procentenheter. Samtidigt höjs den allmänna löneavgiften från 4,40 till 7,49 procentenheter så det totala avgiftsuttaget är oförändrat.

Egenavgifter. Sjukförsäkringsavgiften sänks från 9,61 till 7,93 procentenheter och arbetsmarknadsavgiften från 1,91 till 0,50 procentenheter. Samtidigt höjs den allmänna löneavgiften från 4,40 till 7,49 procentenheter så det totala avgiftsuttaget är oförändrat.

Arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Det avdrag på arbetsgivaravgiften och egenavgiften som har fått göras upp till vissa gränser tas bort.

Januari 2009

Arbetsgivaravgifter. Sjukförsäkringsavgiften sänks från 7,71 till 6,71 procentenheter. Därmed sänks avgiftsuttaget för arbetsgivare från tidigare 32,42 till 31,42 procentenheter.

Egenavgifter. Sjukförsäkringsavgiften sänks från 7,93 till 6,93 procentenheter. Avgiftsuttaget för egenföretagare sänks från 30,71 till 29,71 procentenheter.

Arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Ungdomsavdraget höjs från hälften till tre fjärdedelar av de avgifter för vilka avdraget får göras. Samtidigt ändras åldersgränserna. Den nedre gränsen tas bort, den övre gränsen höjs från 25 till 26 år.

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de publikationer som har givits ut av Försäkringskassan mellan januari 2008 och oktober 2009

Beställ eller ladda ner via Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.

Familjer, barn samt handikapp

Barnbidraget i internationellt perspektiv. Child allowances in comparative perspective (Working Papers in Social Insurance 2009:2)

Ensamstående föräldrars ekonomiska situation (Socialförsäkringsrapport 2009:4)

Är det verkligen ekonomin som styr? En studie av ekonomiska drivkrafter vid vård av barn. Is Economy Most Important? (Working Papers in Social Insurance 2009:1)

Hur länge spelar pappors föräldraledighet roll? En studie av sambandet mellan pappors föräldraledighet och deras kontakt med sina barn (Socialförsäkringsrapport 2009:1)

Family policy in Sweden 2008 (Socialförsäkringsrapport 2008:15)

Uppföljning av den koncentrerade bilstödsverksamheten (Socialförsäkringsrapport 2008:14)

Nya resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken (Socialförsäkringsrapport 2008:11)

”Man borde införa 35-timmars dygn. Då skulle man hinna med allting.” – En kvantitativ studie av föräldrars självupplevda balans i vardagen (Working Papers in Social Insurance 2008:2)

Sjukförmåner

Sjukfrånvaron i Sverige – på väg mot europeiska nivåer? Utvecklingen i åtta länder 1990–2007. (Socialförsäkringsrapport 2009:10)

Ohälsoskulden 2008. (Socialförsäkringsrapport 2009:8)

Kartläggning av försörjningskällor efter avslutad period med sjukpenning. (Socialförsäkringsrapport 2009:7)

Uppföljning av Pilas verksamhet på riksnivå. Pilotinsatser för långtidssjukskrivna till arbete (Socialförsäkringsrapport 2009:6)

Beslutsstödet Sjukskrivningsmönster före och efter införandet av försäkringsmedicinska rekommendationer för fysiska sjukdomar (Socialförsäkringsrapport 2009:5)

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning vid arbetsmarknadspolitiska program Version 1 (Vägledning 2009:2)

Bidrag till arbetshjälpmedel Version 1 (Vägledning 2009:1)

Statligt tandvårdsstöd. Version 3 (Vägledning 2008:2)

Trygghetens variationer. Om hälsa och lokal kultur (Socialförsäkringsrapport 2009:2)

Mäter Försäkringskassan kvalitet tillförlitligt? En analys av handläggningen av sjukpenningärenden (Socialförsäkringsrapport 2008:16)

Sjukersättning och särskilda regler – steglös avräkning m.m. (Vägledning 2008:3)

Deltidssjukskrivning. En registerstudie över utvecklingen 1995–2006 (Socialförsäkringsrapport 2008:12)

Nej till sjukpenning. Vad hände sen? Uppföljning av undersökning från 2007 (Socialförsäkringsrapport 2008:10)

Försäkringskassan och arbetslivsinriktad rehabilitering. Regelverket i praktiken och återgång i arbete efter aktiv åtgärd (Socialförsäkringsrapport 2008:8)

Sjukersättning och aktivitetsersättning – förmåner vid invaliditet enligt EG-förordningar och konventioner om social trygghet Version 2 (Vägledning 2008:1)

Uppföljning av Pilas pilotverksamhet (Socialförsäkringsrapport 2008:7)

Strategier för begränsning av sjukfrånvaro och förtidspensionering. Erfarenheter från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige 1990–2007 (Socialförsäkringsrapport 2008:5)

Köns- och länsskillnader inom arbetsskadeförsäkringen. Beslut om livränta 2005–2006 (Socialförsäkringsrapport 2008:3)

Möjliga vägar ut ur sjuk- och aktivitetsersättning (Socialförsäkringsrapport 2008:2)

Nordiska strategier för att begränsa sjukfrånvaro (Socialförsäkringsrapport 2008:1)

Pension

Medelpensioneringsålder (Socialförsäkringsrapport 2009:9)

Orange Report. Annual Report of the Swedish Pension System 2008 (Årsredovisning 2008)

Orange Rapport. Pensionssystemets årsredovisning 2008 (Årsredovisning 2008)

Medelpensioneringsålder 2007 (Socialförsäkringsrapport 2008:9)

Orange Report. Annual Report of the Swedish Pension System 2007 (Årsredovisning 2007)

PGI-handbok 2008

Orange rapport. Pensionssystemets årsredovisning 2007 (Årsredovisning 2007)

Expected effective retirement age in the Nordic countries. Förväntad effektiv pensionsålder i de nordiska länderna (Working Papers in Social Insurance 2008:3)

Sweden's Pensioners – How They Have Fared in the Roller Coaster Ride through the Past Decade and a Half of Deep Recession and Economic Exuberance (Working Papers in Social Insurance 2008:1)

Övriga publikationer

Arbetslinjens återkomst? Rapport från forskarseminarium i Umeå 21–22 januari 2009 (Socialförsäkringsrapport 2009:3)

Social Insurance in Figures 2008 (Socialförsäkringen i siffror)

Socialförsäkringen i siffror 2008 (Socialförsäkringen i siffror)

Varning för brott. ”Försäkringsområdet – en inte tillräckligt uppmärksammas brottsplats i Sverige” (Socialförsäkringsrapport 2008:13)

Mål, mått och resultat – analys av handläggningstider (Socialförsäkringsrapport 2008:6)

Ojämlighet och utanförskap. Rapport från forskarseminarium i Umeå 23–24 januari 2008 (Socialförsäkringsrapport 2008:4)

Socialförsäkringen i siffror 2009

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. Den omfattade år 2008 cirka 459 miljarder kronor, eller motsvarande 15 procent av bruttonationalprodukten (BNP).

Försäkringskassan fortsätter med *Socialförsäkringen i siffror 2009* en årligen återkommande utgivning som syftar till att genom kortfattad kommenterad statistik redogöra för socialförsäkringen. Försäkringen beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom med mera.